

Bilag 2 - Kravspecifikation

Undervisningsministeriets udbud -
Fremme af evalueringskulturen i folkeskolen

28. juni 2005

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	4
1.1.	Udbud af 'Fremme af evalueringskultur i folkeskolen'	4
1.2.	Dokumentets opbygning	5
2.	Baggrund.....	6
2.1.	Undervisningsministeriets sigte med udbudet.....	6
2.1.1.	Folkeskolelovens udgangspunkt for evaluering	6
2.1.2.	Undersøgelser af evalueringskulturen i folkeskolen.....	8
2.1.3.	Regeringsgrundlaget 2005.....	10
2.1.4.	Initiativer, der ikke er beskrevet i regeringsgrundlaget	12
2.1.5.	Finansloven	13
2.1.6.	Formålet med dette udbud.....	13
2.1.7.	Referencegruppe	13
2.1.8.	Tilgrænsende initiativer	14
2.2.	Brugere og interessenter.....	14
3.	Generel vejledning om løbende intern evaluering	16
3.1.	Formål og målgrupper.....	16
3.2.	Almen orientering om evaluering i folkeskolen.....	17
3.3.	Vejledning om evaluering i folkeskolen	18
3.4.	Evalueringsværktøjer	19
3.5.	Vejledning om it-baserede test.....	20
4.	Fagspecifikke inspirationsmaterialer	21
4.1.	Formål og målgruppe	21
4.2.	Elementer	22
4.2.1.	Generelt.....	22
4.2.2.	Inspiration til brug af evalueringsmetoder og - værktøjer	23
4.2.3.	Vejledning om opfølgning på de it-baserede test	24
4.2.4.	Eksempler på evalueringsforløb for forskellige fag og trin	25
4.3.	Sammenhænge mellem den generelle vejledning og de fagspecifikke materialer	26
5.	Materialer til brug ved sprogscreening af tosprogede småbørn og børn/elever	28
5.1.	Formål og målgrupper.....	28
5.2.	Baggrund og rammer.....	29
5.2.1.	Sprogscreening af tosprogede småbørn.....	29
5.2.2.	Sprogscreening af tosprogede børn/elever ved optagelse i skole og ved skoleskift .	30
5.3.	Vejledninger, skemaer og materialer til sprogscreeningerne	31
5.4.	Screeningerne sammensætning	32

5.5.	Områder, der ligger uden for screeningerne.....	33
6.	It-baserede test	34
6.1.	Formål, mål og målgrupper.....	34
6.1.1.	Formål.....	34
6.1.2.	Målgruppe/brugere.....	34
6.1.3.	Mål og forventninger.....	35
6.1.4.	Obligatorisk anvendelse af de it-baserede test.....	36
6.1.5.	Hjælpe midler og muligheder for fritagelse	36
6.2.	Grundlaget for it-baserede testtestene	37
6.2.1.	Fag og trin	37
6.2.2.	Trinmål.....	38
6.2.3.	Profilområder	39
6.2.4.	Underdeling af trinmål i trinmålsenheder.....	39
6.2.5.	Tilbage melding i forhold til profilområder, trinmål og enheder.....	40
6.3.	testenes opbygning	40
6.3.1.	Adaptive test	41
6.3.2.	Opgavebank	42
6.3.3.	Sammensætning af test.....	43
6.4.	Afprøvning, standardisering og scoring	44
6.4.1.	Klassificering af opgaver og items	44
6.4.2.	Afprøvning.....	45
6.4.3.	Råscore.....	46
6.4.4.	Standardisering.....	46
6.4.5.	National Standard.....	47
6.4.6.	Scoring af test.....	47
6.4.7.	Monitorering og fornyelse.....	48
6.5.	Rapportering.....	48
6.5.1.	Generelt.....	48
6.5.2.	Profiler	49
6.5.3.	Tilbage meldinger til lærere	49
6.5.4.	Tilbage meldinger til elever	51
6.5.5.	Tilbage meldinger til forældre.....	51
6.5.6.	Tilbage meldinger til skoleledelse.....	51
6.5.7.	Tilbage meldinger til kommunalbestyrelsen/forvaltningen.....	51
6.5.8.	Tilbage meldinger til Undervisningsministeriet	51
6.6.	Vejledning om it-baserede test.....	52
6.6.1.	Brugervejledning.....	52
6.6.2.	Demonstrationsudgaver af It-baserede test.....	52
6.6.3.	Beskrivelse af grundlaget for it-baserede test.....	53
6.7.	Afvikling af it-baserede test.....	53
6.7.1.	Elevens gennemførelse af en test	53
6.7.2.	Overordnet planlægning og styring	54
7.	Offentlig kampagne til fremme af evalueringskultur i folkeskolen.....	56
7.1.	Introduktion.....	56
7.2.	Forventninger til Kampagne	57

7.2.1.	Ramme for kampagne	57
7.2.2.	Målgrupper og idé.....	58
7.2.3.	Opmærksomhed i det offentlige rum.....	58
7.2.4.	Opmærksomhed blandt lærere m.fl.	59
7.2.5.	Invitation til faglig dialog.....	59
7.2.6.	Lærerseminarierne	60
7.2.7.	Branding.....	60
7.2.8.	Kampagneelementer på Evalueringsportalen	60
7.3.	Sammenhænge	61
7.3.1.	Sammenhæng med Undervisningsministeriets initiativer	61
7.3.2.	Sammenhæng med milepæle.....	62
8.	Evalueringsportalen.....	63
8.1.	Formål og målgrupper.....	63
8.1.1.	Formål.....	63
8.1.2.	Målgrupper.....	63
8.2.	Overordnede krav til Evalueringsportalen	64
8.2.1.	Krav til materialer	64
8.2.2.	Materialers præsentation i Evalueringsportalen	64
8.2.3.	Etablering og drift af Evalueringsportalen	65
8.3.	Informationsstruktur og navigation.....	65
8.3.1.	Informationsstruktur.....	66
8.3.2.	Navigation.....	68
8.4.	Design og brugervenlighed	69
8.4.1.	Design	70
8.4.2.	Brugervenlighed og tilgængelighed	70
8.5.	Hjælpefunktioner	72
8.5.1.	Udskrivning.....	72
8.5.2.	Hjælp.....	73
9.	Sikkerhed	74
9.1.	Generelt.....	74
9.2.	Forudsætninger.....	74
9.3.	Risikovurdering.....	75
9.4.	Sikkerhedsniveau	75
9.5.	Sikkerhedskrav	76
10.	Tekniske krav	78
10.1.	Krav til data, metadata, struktur og design.....	80
10.1.1.	Data generelt	80
10.1.2.	Metadata.....	80
10.1.3.	Struktur	81
10.1.4.	Design	81
10.2.	Udveksling af data med andre.....	81

1. Indledning

1.1. Udbud af 'Fremme af evalueringskultur i folkeskolen'

Undervisningsministeriet ønsker at indgå kontrakt om etablering, udarbejdelse og løbende leverance, vedligeholdelse og videreudvikling af redskaber til understøttelse af den løbende interne evaluering og undervisningsdifferentiering i folkeskolen. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev, for undervisningens videre planlægning og for underretning til forældre om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen. Endvidere ønskes udviklet materiale til sprogscreening til vurdering af tosprogede småbørns og børn/elevs sproglige udvikling.

Der udbydes derfor, jf. udbudsbekendtgørelsen, følgende serviceydelser, som skal være indbyrdes koordinerede, og som gensidigt skal understøtte hinanden:

1. En generel, skriftlig vejledning til folkeskolen (især lærere og ledere) som omhandler løbende intern evaluering, evalueringsredskaber, formidling af evalueringsresultater til elever og forældre samt evalueringens betydning for udformningen af den efterfølgende undervisning.
2. Fagspecifikke inspirationsmaterialer rettet mod de obligatoriske fag og emner samt tilbudsfag.
3. It-baserede test, der på de enkelte skoler skal anvendes til evalueringer op imod udvalgte trinmål i fagene dansk/læsning (2., 4., 6. og 8. klassetrin), matematik (3. og 6. klassetrin), engelsk (7. klassetrin), naturfagene (8. klassetrin) og dansk som andetsprog (5. og 7. klassetrin).
4. To materialer til brug ved sprogscreeninger af tosprogede børn/elever.
5. En bredt anlagt offentlig kampagne til fremme af evalueringskultur i folkeskolen - rettet mod forskellige interessenter (ledere, lærere, elever, forældre, skolebestyrelser, kommuner m.fl.).
6. Et netsted og it-plattform for evalueringsinitiativerne (Evalueringsportalen)

Det skal i forhold til udbudsbekendtgørelsen bemærkes, at:

- rækkefølgen af ydelserne er ændret, så den svarer til den rækkefølge, hvori ydelser optræder i dette dokument
- beskrivelse af netsted og it-plattform for ydelserne er udskilt til særskilt beskrivelse som Evalueringsportalen
- naturfagene omfatter på 8. klassetrin de tre fag geografi, biologi og fysik/kemi

1.2. Dokumentets opbygning

I nærværende dokument beskrives først baggrunden for dette udbud og dernæst de fire efterspurgte redskaber og kampagnen til fremme af evalueringskulturen i folkeskolen (Kapitel 3-7) og kravene til Evalueringsportalen (Kapitel 8). I kapitel 9 beskrives en række tekniske krav. Yderligere beskrivelser vedlægges i Appendiks 1 og 2.

De enkelte krav er identificeret med en særlig typografi, som vist her:

Krav 0.

Dette er et eksempel på typografien for et krav

| Dette er et eksempel på typografien for en nærmere beskrivelse af kravet.

Vejledning om, hvordan Tjenesteyder skal udforme sit tilbud er beskrevet i infopunkter, der er vist på tilsvarende måde:

Info. 0.

Dette er et eksempel på et infopunkt

| Dette er et eksempel på en nærmere beskrivelse mht. udformning af tilbud.

I en række tilfælde er der foruden et krav tillige anført mindstekrav. Det bemærkes, at forbehold over for det anførte krav vil blive vurderet negativt i tilbudsevalueringen, uanset om mindstekravet er opfyldt.

2. Baggrund

2.1. Undervisningsministeriets sigte med udbudet

2.1.1. Folkeskolelovens udgangspunkt for evaluering

2.1.1.1. Lovkrav om evaluering

I 1993 blev gennemført den seneste gennemgribende reform af folkeskolen. Her blev lovkrav om løbende intern evaluering (§ 13) og undervisningsdifferentiering (§ 18) introduceret. På elevniveau skal der ske løbende evaluering som en integreret del af undervisningen, og undervisningen skal på grundlag af en opdateret og detaljeret viden om den enkelte elevs standpunkt og potentialer tilrettelægges, så der samtidigt skabes udfordringer for klassen, og således at tilbuddet til den enkelte elev tilpasses, så der hverken er elever, der keder sig eller føler sig overudfordrede.

Den løbende interne evaluering skal med andre ord give læreren en nødvendig viden om den enkelte elevs faglige niveau, potentialer og behov, hovedsageligt for at kunne tilpasse tilbuddet til eleven, men også for at kunne melde klart ud til den enkelte elev og dennes forældre om standpunkt og muligheder.

I 2003 blev der ved en lovændring indført Fælles Mål for undervisningen. Der er herefter fastsat såvel langsigtede slutmål for undervisningen som kortsigtede trinmål for, hvad undervisningen skal føre frem til i de enkelte fag og obligatoriske emner på bestemte klassetrin. (Se nærmere i afsnit 2.1.1.3)

2.1.1.2. Evaluering og undervisningsdifferentiering

Folkeskolelovens § 13 angiver skolens adgang og pligt til at evaluere elevernes udbytte af undervisningen, herunder omfanget af karaktergivning. Ud over den evaluering, der kommer til udtryk i standpunktsmeddelelser og karakterer, skal der på alle klassetrin løbende foretages en intern evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Formålet med en sådan evaluering, der har et fremadrettet sigte, er at oplyse lærere og elever om, i hvilket omfang undervisningen har givet det tilsigtede resultat, og på hvilken måde den videre undervisning kan planlægges og gennemføres. Evalueringen bør i videst muligt omfang finde sted under elevens aktive medvirken.

Ifølge folkeskolelovens § 18 samarbejder lærer og elev om undervisningens nærmere tilrettelæggelse. Evalueringen danner grundlag for vejledning af den enkelte

elev og er nødvendig for at tilrettelægge en tilstrækkelig undervisningsdifferentiering og for at sikre elevens maksimale udbytte af undervisningen.

§ 13. Eleverne og forældrene, jf. § 54, skal regelmæssigt underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevernes udbytte. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for undervisningens videre planlægning.

Stk. 3. For elever på 8.-10. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter i de fag, der er omfattet af § 14, stk. 1-4, ved hjælp af karakterer (standpunktskarakterer).

Stk. 4. Der gives standpunktskarakterer mindst 2 gange om året på 8.-10. klassetrin. De sidste standpunktskarakterer gives umiddelbart før de skriftlige prøver og skal udtrykke elevens faglige standpunkt på dette tidspunkt.

§ 18. Undervisningens tilrettelæggelse, herunder valg af undervisnings- og arbejdsformer, metoder, undervisningsmidler og stofudvælgelse, skal i alle fag leve op til folkeskolens formål og varieres, så den svarer til den enkelte elevs behov og forudsætninger.

Stk. 2. Det påhviler skolelederen at sikre, at klasselæreren og klassens øvrige lærere planlægger og tilrettelægger undervisningen, så den rummer udfordringer for alle elever.

Stk. 3 ...

Stk. 4. På hvert klassetrin og i hvert fag samarbejder lærer og elev løbende om fastlæggelse af de mål, der søges opfyldt. Elevens arbejde tilrettelægges under hensyntagen til disse mål. Fastlæggelse af arbejdsformer, metoder og stofvalg skal i videst muligt omfang foregå i samarbejde mellem lærerne og eleverne.

2.1.1.3. Fælles Mål

Den løbende interne evaluering i folkeskolen skal ske i forhold til de trin- og slutmål, der er fastsat for de pågældende fag og trin.

Slutmål og trinmål angiver fælles nationale mål for, hvilke kundskaber og færdigheder i faget, henholdsvis ved afslutningen af undervisningen og ved afslutningen af bestemte klassetrin, som undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig. Slutmålene – eller de centrale kundskabs- og færdighedsområder – er de langsigtede mål, som skal fungere som pejlemærker for undervisningen i hele forløbet. Trinmålene er de kortsigtede mål, som anvendes i forbindelse med planlægning og evaluering af undervisningen, som dialogredskab og som pejlemærker i forbindelse med den løbende vurdering af elevens udbytte af undervisningen.

Trin- og slutmål for folkeskolen fremgår af Bekendtgørelse nr. 571 af 23. juni 2003 om formålet med undervisningen i folkeskolens fag og obligatoriske emner

med angivelse af centrale kundskabs- og færdighedsområder (slutmål) og trinmål (Fælles Mål). Netstedet www.faellesmaal.uvm.dk giver et overblik over trin- og slutmål for folkeskolens fag og emner. Her kan man også finde Undervisningsministeriets vejledende læseplaner og beskrivelser af udviklingen i undervisningen frem mod trin- og slutmål.

Trinmål er de mest detaljerede mål, og evaluering vil derfor som regel skulle tage udgangspunkt heri. I denne kravspecifikation anvendes generelt betegnelsen trinmål, også i de tilfælde, hvor evalueringen bør omfatte trin- og slutmål, eller i forbindelse med de fag, for hvilke der ikke er fastsat trinmål (fx hjemkundskab).

2.1.1.4. Folkeskolens afgangsprøver

Et af de steder, hvor det faglige niveau måles, er ved folkeskolens afgangsprøver, der i dag er frivillige, men tages af langt de fleste elever. Dette sker efter undervisningens afslutning, og den viden, som skabes, kan derfor ikke bidrage til at forbedre det faglige niveau for de elever, der er blevet vurderet ved prøverne. Dette er imidlertid heller ikke målsætningen med folkeskolens afgangsprøver, der hovedsageligt har et summativt formål: At afprøve elevens kundskaber og færdigheder på slutniveau og give eleven dokumentation herfor.

2.1.2. Undersøgelser af evalueringskulturen i folkeskolen

Folkeskolen er gennem de seneste år blevet analyseret fra mange vinkler, både nationalt og internationalt. Der blev i disse analyser af folkeskolen – og ikke mindst i OECD-reviewet fra 2004 – peget på en række styrkesider og svagheder ved folkeskolen. <http://pub.uvm.dk/2004oecd//index.html>

Begrebet evalueringskultur bruges i OECD-reviewet som overbegreb i forbindelse med omtalen af evaluering i den danske folkeskole. OECD-panelet tillægger udvikling af en evalueringskultur meget stor betydning for udviklingen i dansk skole, hvilket blandt andet fremgår af følgende udsagn: ”Men dette er sikkert den enkeltforandring, det er vigtigst at opnå, hvis andre initiativer skal kunne indføres, så de får virkning, og standarderne kan hæves.”

OECD-panelets påpegning af svagheder ved evaluering i dansk skole understøttes af Danmarks Evalueringsinstitut's rapport fra 2004 om løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen i folkeskolen. www.eva.dk

Det konkluderes her, at:

- ”Det samlede indtryk er, at arbejdet med løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen for mange lærere ikke fylder ret meget i den daglige praksis, og i mange tilfælde finder sted i form af aktiviteter, der er mere eller mindre løsrevet fra den almindelige undervisning”.
- ”Implementeringskæden fra det kommunalpolitiske og forvaltningsmæssige niveau via skoleledelsen til lærernes evalueringspraksis er sårbar”.

Undersøgelsen konkluderer endvidere, at stort set alle lærere er enige i, at løbende evaluering bør:

- Danne grundlag for planlægningen af undervisningen såvel for klassen som helhed som for den enkelte elev
- Lære eleverne at sætte mål for og vurdere deres egen læring.
- Vurdere, om eleverne har fået det tilsigtede udbytte af undervisningen
- Gennemføres i forhold til både faglige og sociale mål; integreres i den almindelige undervisning.

Samlet viser rapporten fra EVA, at indsatsen med løbende evaluering i den danske folkeskole ikke lever op til følgende seks kendetegn for god praksis for en sådan evaluering:

- At udgøre en integreret del af undervisningen
- At omfatte såvel lærerens som elevens vurdering af elevens udbytte
- At have karakter af et forløb – i modsætning til punktnedslag en eller to gange om året
- At blive gennemført systematisk ud fra et begrundet valg af evalueringsredskaber, hvor resultaterne fastholdes i form af skriftlig eller visuel dokumentation
- At danne grundlag for den regelmæssige og systematiske underretning af elever og forældre om skolens syn på udbyttet af skolegangen
- At understøtte samarbejdet mellem lærer og elev om fastsættelse af mål for eleven og dermed også understøtte lærerens tilrettelæggelse af undervisningen.

Flere af disse konklusioner underbygges af en undersøgelse om undervisningsdifferentiering, som også er foretaget af EVA i 2004. www.eva.dk

Det internationale OECD-review blev i efteråret 2004 fulgt op af et nationalt arbejde, hvor skolens forskellige parter/organisationer formulerede: ”Folkeskolens svar på OECD’s anbefalinger, 2004. Arbejde i fire fokusgrupper. Tilbagemelding til undervisningsministeren fra KL, Danmarks Lærerforening, Lederforeningen,

Danmarks Skolelederforening, Skole og Samfund, Børne- og Kulturchefforeningen. Undervisningsministeriet, 2004." www.uvm.dk/nyheder/oecdsvaer.pdf

2.1.3. Regeringsgrundlaget 2005

Der nævnes i regeringsgrundlaget, at "regeringen vil udarbejde en ambitiøs, samlet og flerårig strategi for at gøre Danmark til et førende vækst-, viden- og iværksættersamfund". Strategien indeholder fire centrale punkter, hvoraf det tredje punkt omhandler "uddannelser i verdensklasse". Dette punkt indledes med en målsætning for folkeskolen:

"Uddannelser i verdensklasse: Vi sætter det mål, at eleverne i folkeskolen bliver blandt verdens bedste til læsning, matematik og naturfag"

Videre anføres, at:

"Danmark har en af verdens dyreste folkeskoler. Derfor bør vi også have en af verdens bedste folkeskoler. På nogle områder går det rigtig godt. Undersøgelser viser, at folkeskolens styrker blandt andet omfatter engagerede lærere og pædagoger med en omfattende vilje til at forbedre skolen. Og selvsikre og glade elever, der får en god støtte. Men de danske resultater i en række internationale sammenligninger af det faglige niveau i folkeskolen, jf. den seneste PISA-undersøgelse, er absolut ikke tilfredsstillende i de helt centrale fag og færdigheder som dansk, matematik og naturfag. Regeringen vil derfor fremlægge et samlet oplæg til fornyelse af folkeskolen."

De nedenfor beskrevne fire overordnede områder fra regeringsgrundlaget har særlig betydning for udviklingen af en evalueringskultur i folkeskolen.

Fremme af evalueringskultur

"Undersøgelser viser, at der trods lovkrav om evaluering i folkeskolen mangler en stærk evalueringskultur. Eleverne får derfor et utilstrækkeligt tilbagespil i forhold til deres præstationer, og forældrene har svært ved at vurdere børnenes fremskridt.

Regeringen vil styrke evaluering i folkeskolen ved at give skolerne pligt til at evaluere elevens udbytte med udgangspunkt i de bindende mål for undervisningen, som blev iværksat i 2003 – Fælles Mål.

Regeringen vil fra og med skoleåret 2005/06 påbegynde indførelse af nationale, obligatoriske test i læsning i 2., 4., 6. og 8. klasse, matematik i 3. og 6. klasse, engelsk i 7. klasse og naturfagene i 8. klasse. Testene skal være et værktøj til at

sikre faglige fremskridt for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til den enkelte elevs særlige evner. Testene skal hverken bruges til offentliggørelse af resultater eller til at rangordne skoler og elever. ”

Dokumentation af folkeskolens resultater

”Regeringen ønsker at dokumentere, hvordan folkeskolen fungerer og kan gøres endnu bedre. Regeringen vil fremlægge forslag om, at der foretages årlige repræsentative undersøgelser af elevers færdigheder på forskellige klassetrin i udvalgte fag og emner. Formålet er at opstille en national standard for, hvad elever på forskellige klassetrin og i forskellige fag rent faktisk har tilegnet sig på nationalt plan. Det vil give skoler og lærere i hele landet bedre mulighed for at vurdere fremskridtene i den enkelte klasse og styrke indsigten i hvilke faktorer, der fremmer gode faglige præstationer.

Den enkelte skole og kommune skal have en tilbagemelding om egen præstation i forhold til landsgennemsnit og elevernes sociale baggrund. Elever og skoler, der deltager i undersøgelsen, skal være anonyme. Den enkelte skoles resultat må ikke offentliggøres og må ikke bruges til at rangordne hverken elever eller skoler.”

Råd og styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling i folkeskolen

”Regeringen ønsker at udnytte den faglige ekspertise på folkeskolen mere direkte i udviklingen af folkeskolen. Der nedsættes derfor et uafhængigt Råd for evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen. Rådet får til opgave at:

- Følge og vurdere udviklingen i det faglige niveau i folkeskolen. Internationale erfaringer inddrages.
- Følge og vurdere, hvordan folkeskolen bidrager til at nedbryde den negative sociale arv og til øget integration.
- Afgive en årlig beretning til undervisningsministeren om kvaliteten i folkeskolen og forslag til forbedringer.

Rådet understøttes af en ny statslig styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling i folkeskolen. Styrelsen får bl.a. til opgave at:

- Udarbejde de nationale test på udvalgte fag og klassetrin.
- Forestå dokumentation af folkeskolens resultater.
- Gennemføre øvrige evalueringer af folkeskolen.
- Administrere prøver og eksamener i folkeskolen.
- Føre tilsyn med kvaliteten og kommunernes overholdelse af folkeskoleloven samt vejlede kommunerne. ”

Styrket kommunalt tilsyn med skoler

”Regeringen ønsker at styrke og præcisere kommunernes tilsyn med skolerne. De nuværende regler for det kommunale tilsyn er meget overordnede og generelle.

Regeringen vil foreslå, at kommunerne forpligtes til at udarbejde en årlig tilsynsrapport om det faglige niveau i kommunens skoler. Rapporten skal bl.a. vurdere skolernes faglige niveau i forhold til resultaterne fra de obligatoriske test, den nationale standard samt skolernes evalueringspraksis.

Den årlige tilsynsrapport og eventuelle opfølgning herpå skal drøftes i kommunalbestyrelsen. I tilfælde af vedvarende dårlig kvalitet skal kommunalbestyrelsen udarbejde en handlingsplan for at genoprette kvaliteten. Handlingsplanen indsendes til den nye styrelse for evaluering og kvalitetsudvikling.”

2.1.4. Initiativer, der ikke er beskrevet i regeringsgrundlaget**2.1.4.1. Materialer til sprogscreening af tosprogede børn og elever**

For at sikre alle elever det maksimale faglige og sociale udbytte af skolens undervisning allerede fra skolestarten er sprogstimulering blevet obligatorisk for alle tosprogede småbørn med behov herfor fra 3 års alderen. En evaluering af sprogstimuleringen fra 2002 viser, at en tidlig indsats er effektiv. Regeringen ønsker at styrke førskoleindsatsen og overgangen mellem førskole og skole ved, at der udarbejdes materiale til sprogscreening til vurdering af tosprogede småbørns sproglige udvikling ved visitering til obligatorisk sprogstimulering og til løbende vurdering af sprogstimuleringsindsatsen. Materialet er vejledende og stilles til rådighed for kommunerne.

En evaluering af dansk som andetsprog i folkeskolen fra 2004 viser, at der er problemer i indsatsen. Regeringen har i tillæg til de eksisterende fastholdelses- og fordelingsstrategier ved lovforslag L135 vedtaget den 7. juni 2005 ønsket at give kommunerne de nødvendige redskaber for at finde lokale løsninger for at kunne styrke folkeskolens undervisning af tosprogede elever. Regeringen har besluttet, at der skal udvikles materiale til sprogscreening til vurdering af elevernes sproglige udvikling ved skolestart og skoleskift, herunder om barnet /eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte. Materialet er vejledende og stilles til rådighed for kommunerne.

2.1.4.2. It-baserede test i dansk som andetsprog

Regeringen ønsker at sikre, at tosprogede elever får det fulde udbytte af undervisningen i alle fag og har besluttet, at der udvikles it-baserede test i dansk som andetsprog på 5. og 7. klassetrin for at sikre, at behovet for støtte i dansk som andetsprog bliver afdækket. Testene påregnes ikke gjort obligatoriske.

2.1.5. Finansloven

På finansloven for 2005 er i perioden 2005-07 afsat 27 mio. kr. til evaluering i folkeskolen. Det fremgår, at bevillingen skal anvendes til at styrke evalueringskulturen i folkeskolen inden for følgende indsatsområder:

- udarbejdelse af nationale evalueringsværktøjer
- netbaseret inspirationsmateriale med evalueringsværktøjer, metoder mv.
- kampagne rettet mod ledere og forældre, herunder skolebestyrelser
- udvikling af kurser om evaluering.

2.1.6. Formålet med dette udbud

Udmøntningen af regeringsgrundlaget vil kræve lovændring, som forventes gennemført i 2005/06.

Med henblik på at udmønte finansloven og i tilknytning til de påtænkte lovændringer vil regeringen tilvejebringe en "evalueringsværktøjskasse".

Elementer i værktøjskassen, der er omfattet af nærværende udbud, er beskrevet i afsnit 1.1.

Hovedformålet med udbudet er at indgå kontrakt om etablering, udarbejdelse og løbende leverance, vedligeholdelse og videreudvikling af redskaber til understøttelse af den løbende interne evaluering og undervisningsdifferentiering i folkeskolen.

To initiativer i evalueringsværktøjskassen indgår ikke i udbudet. Disse er beskrevet i afsnit 2.1.8 om tilgrænsende initiativer.

2.1.7. Referencegruppe

Ministeriet nedsætter en referencegruppe med repræsentation fra skoleverdenen og relevant faglig ekspertise. Referencegruppen holdes orienteret om arbejdets forløb efter kontraktindgåelsen i projektperioden og præsenteres undervejs for

udbudsvinderens overvejelser og delresultater, herunder udkast til testforslag, opgavetyper, it-løsninger og den bredt anlagte kampagne mv.

2.1.8. Tilgrænsende initiativer

Nærværende udbudte opgave skal ses som en integreret del af regeringens indsats for at fremme evalueringskulturen i folkeskolen. Der er eller vil blive iværksat en række initiativer, som vil kunne spille sammen med nærværende udbudte opgave.

Disse initiativer vil bl.a. omfatte følgende, som ikke indgår i nærværende udbud, men vil blive varetaget af Undervisningsministeriet i samarbejde med eksterne parter:

1. Udvikling af elementer om løbende evaluering til brug for efteruddannelse af ledere og lærere.
2. Sprogscreeningsmateriale til børnehaveklassen.

Der er iværksat en midtvejsevaluering af Fælles Mål, der kan give anledning til overvejelser om "en løbende justering og præcisering af trinmålene for fagene i lyset af de indvundne erfaringer", jf. "Aftale om fornyelse af folkeskoleloven" (Se presse.uvm.dk/nyt/pm/folkeskoleforlig.htm?menuid=0515).

Af andre initiativer kan nævnes:

- Udvidet undervisningspligt, så børnehaveklassen bliver en obligatorisk del af grundskolen
- En national handlingsplan for læsning
- Indførelse af obligatoriske afgangsprøver efter 9. klasse.

Initiativerne er omfattet af regeringsgrundlaget, og kan få indflydelse på vilkårene for nærværende udbudte opgave.

Initiativerne vedrørende børnehaveklassen og handlingsplan for læsning kan bl.a. medføre ændringer i trinmålene. Folkeskolens afgangsprøve i naturfagene og retstavning forventes at blive gjort it-baserede inden for denne kontrakts løbetid. Dette vil i givet fald optage it-ressourcer på skolerne en del dage i maj måned.

2.2. Brugere og interessenter

Evalueringsportalen henvender sig først og fremmest til lærere og ledere i folkeskolen, da portalens formål er at gøre de vejledninger og evalueringsredskaber, som tilvejebringes gennem nærværende udbud, tilgængelige.

De it-baserede test skal anvendes af lærerne i folkeskolen som et i rækken af evalueringsredskaber i forbindelse med undervisningen af eleverne. Lærere og elever er dermed de to centrale målgrupper for testene. Elever og lærere ved andre uddannelsesinstitutioner, der udbyder undervisning på grundskoleniveau, skal også have adgang til at benytte alle værktøjer omfattet af nærværende udbud.

Evalueringsportalen har dog også en række andre interessenter, som lejlighedsvis vil kunne være brugere. De øvrige direkte interessenter er:

- Forældre
- Skoleledere
- Skolebestyrelser
- Kommunalbestyrelser
- Kommunale skoleforvaltninger
- Undervisningsministeriet.

Hertil kommer en række andre, indirekte interessenter, fx pressen, organisationer (Danmarks Lærerforening, Danmarks Skolelederforening, DLF Lederforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, KL, Skole og Samfund, Danske Skolelever (DSE), BUPL, De Samvirkende Invalideorganisation (DSI), Amtsrådsforeningen), øvrige uddannelsesinstitutioner, fx ungdomsuddannelser, og offentligheden i almindelighed.

Målgrupper og brugere for de enkelte ydelser præciseres nærmere i tilslutning til beskrivelsen af ydelserne.

3. Generel vejledning om løbende intern evaluering

3.1. Formål og målgrupper

Evalueringsportalen skal rumme en generel, skriftlig vejledning om løbende intern evaluering i folkeskolen. Materialet skal medvirke til at fremme intern evaluering i folkeskolen og skal indeholde vejledning til lærere og andre om god evalueringspraksis.

Formålet med dette materiale og de fagspecifikke inspirationsmaterialer er at tilvejebringe en ”værktøjskasse” af høj kvalitet til brug ved løbende intern evaluering i folkeskolen med beskrivelser af fordele og ulemper ved de mange relevante metoder og værktøjer, samt med let tilgængelige vejledninger til anvendelse og med beskrivelse af opfølgingsmuligheder.

Vejledningen skal omhandle evalueringens forskellige genstande (kundskaber, færdigheder, trinmål), evalueringsredskaber, formidling af evalueringsresultater til skoleledelse, kolleger, elever og forældre, samt evalueringens betydning for udformningen af den efterfølgende undervisning.

Materialet skal give et klart overblik over fordele og ulemper ved et bredt og varieret udvalg af evalueringsværktøjer og give grundlag for et reflekteret valg af redskaber afpasset efter den konkrete situation (fag, klassetrin, problemfelter mv.). Dette for at fremme, at der løbende sker en struktureret og systematisk evaluering, der kan danne baggrund for planlægningen og tilrettelæggelsen af den efterfølgende undervisning. Både når det gælder undervisningen på et overordnet plan og på det meget konkrete plan, der vedrører den enkelte elev. Formålet er at fremme sammenhængen mellem de undervisningsmål, der er formuleret i Fælles Mål og de mål, der sættes for den enkelte elev på baggrund af dennes behov og forudsætninger. Målsætningen skal give udgangspunkt for valg af undervisningsindhold, metoder, arbejds- og evalueringsformer.

Den primære målgruppe for den generelle vejledning er lærere og ledere i folkeskolen samt skolebestyrelsesmedlemmer og andre, der deltager i styringen af folkeskolen (fx forvaltninger, kommunalbestyrelser). Dele af materialet (jf. nedenfor) skal tillige fungere som orientering af forældrene og offentligheden i almindelighed, herunder pressen.

Sproget skal derfor tilpasses de forskellige målgrupper, således at det generelle informationsmateriale holdes i et alment forståeligt sprog (indeholdende forklaringer på centrale faglige begreber), mens materiale rettet primært til lærere og andre professionelle skal holdes i et præcist, fagligt sprog.

Det forventes, at vejledningen er et hypertext-materiale, dvs. en række indbyrdes forbundne tekster (artikler), suppleret med billeder samt evt. videosekvenser. Tekster og øvrigt materiale knyttes sammen med links (hyperthreads). Se kapitel 8.

Mindstekrav 1. Generel vejledning om løbende intern evaluering i folkeskolen

Evalueringsportalen skal indeholde en generel vejledning om løbende evaluering i folkeskolen. Materialet skal give en vejledning for lærere og ledere om evaluering med anvisninger på god evalueringspraksis og en oversigtlig gennemgang af relevante evalueringsværktøjer. Forventningerne til materialet er beskrevet i dette kapitel. Derudover skal det indeholde elementer egnet til orientering af forældre og borgere i almindelighed (eller offentligheden).

Krav 1. Vedligeholdelse og videreudvikling af generel vejledning

Tjenesteyder skal vedligeholde det leverede materiale, herunder rette evt. fejl, ajourføre oplysninger og udbedre konstaterede mangler. Tjenesteyder skal tillige løbende videreudvikle materialet mht. af kvalitet og brugbarhed på baggrund af interne og eksterne evalueringer, brugerdialog mv.

Info. 1. Generel vejledning om løbende intern evaluering i folkeskolen

Tjenesteyder skal i tilbudet

- angive synopsis og emnefortegnelse for dette materiale
- give en begrundet liste over hvilke evalueringsværktøjer, Tjenesteyder vil beskrive indgående
- komme med et udkast til den generelle artikel om evaluering, som forældre, m.fl. der besøger portalen, kan læse
- komme med et udkast til en artikel om et centralt emne fra afsnit 3.3.

3.2. Almen orientering om evaluering i folkeskolen

Formålet med dette materiale er primært at give en introduktion til evaluering i folkeskolen, til Evalueringsportalen og til de øvrige materialer, beregnet for de lærere, ledere m.fl. professionelle, der har ansvaret for den løbende interne evaluering i folkeskolen. Formålet er dog samtidig at give forældre og borgere i almindelighed samt personer i det kommunale skolevæsen uden direkte rolle i evaluering

ring en oversigtlig introduktion til, hvad evaluering i denne sammenhæng er og betyder.

Der skal bl.a. behandles følgende emner om evaluering i folkeskolen generelt:

- Præsentation af initiativet og Evalueringsportalen.
- Definition af evalueringsbegrebet, jf. §13 i Lov om Folkeskolen.
- Formålet med evaluering.
- Forholdet mellem de it-baserede test og andre former for evaluering.
- Evaluering i relation til Fælles Mål.
- Evaluering i relation til lærer-elevsamarbejdet og skole-hjemsamarbejdet.
- Evaluering i relation til undervisningens tilrettelæggelse, herunder undervisningsdifferentiering og holddannelse.
- Beskrivelse af de mest anvendte evalueringsmetoder.

Målgruppen for dette materiale er dels lærere, ledere og andre professionelle, dels forældre og offentligheden i almindelighed, og materialet skal derfor skrives i et alment forståeligt sprog. Det er dog vigtigt, at den gængse, faglige terminologi inden for dette område ikke erstattes af omskrivninger, men forklares.

3.3. Vejledning om evaluering i folkeskolen

Formålet med dette materiale er at give en uddybende vejledning om løbende intern evaluering i folkeskolen til støtte for de lærere og ledere, der skal gennemføre evaluering i det daglige. Materialet skal endvidere fungere som generel ramme for de fagspecifikke inspirationsmaterialer.

Materialet skal bl.a. behandle følgende emner:

- Genstandsfeltet for evaluering.
Beskrivelsen skal omhandle de mål, der er sat for undervisningen, for tilegnelsen af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer samt sociale kompetencer i relation til folkeskolens formål, herunder elevernes alsidige personlige udvikling.
- Evalueringsprog og begreber.
- Mål, undervisningsdifferentiering og evaluering.
Beskrivelse af sammenhængen mellem mål (herunder fælles undervisningsmål og individuelle læringsmål) og evaluering, herunder hvordan evaluering bliver en integreret del af undervisningen og en del af grundlaget for planlægningen af den videre undervisning.
- Beskrivelse af forskellige former for og værktøjer til evaluering.
Oversigtlig gennemgang af forskellige evalueringsformer og -værktøjer samt

en indgående, generel beskrivelse af de mest anvendelige evalueringsværktøjer.

- Formidling og præsentation af evalueringsresultater.
- Den løbende evaluering og lærer-elevsamarbejdet henholdsvis og skole-hjemsamarbejdet.
Råd og vink om, hvordan elever henholdsvis hjemmet kan inddrages i processer, hvor der fastsættes mål, og hvor der gennemføres evaluering af og opfølgning på tidligere satte mål.

Der henvises fra denne del til eksempler på anvendelse(r) i den fagspecifikke del, jf. afsnit 4.2.4 og 4.3 nedenfor.

Målgruppen for dette materiale er lærere og andre professionelle, og det skal derfor skrives i et præcist, fagligt sprog.

3.4. Evalueringsværktøjer

Tjenesteyder skal som en del af det ovennævnte materiale beskrive forskellige værktøjer til evaluering. Tjenesteyder skal tillige give eksempler på anvendelse af evalueringsværktøjer i konkrete sammenhænge med fag og trin i det fagspecifikke inspirationsmateriale, jf. kapitel 4.

Undervisningsministeriet forventer, at vejledningen bl.a. omhandler evaluering på grundlag af:

- Samtale med elev/forældre/kolleger om gennemførte elevpræstationer.
- Skriftlig vurdering af elevens skriftlige arbejder, produkter, udstillinger o. lign., der ikke specielt er givet i opdrag med sigte på evaluering af konkrete trinmål.
- Registrerings- og vurderingsark hvorpå er opført konkrete trinmål og mål vedr. kundskaber og færdigheder som læreren kan bruge i forbindelse med en løbende iagttagelse af elevens adfærd i et undervisningsforløb.
- Elevbesvarelser af
 - lærerformulerede spørgsmål eller udsagn, der er stillet efter afslutningen af et undervisningsforløb, og på baggrund af et konkret undervisningsforløb.
 - spørgsmål eller udsagn, der er formuleret af forfattere til et undervisningsmateriale på baggrund af intentioner med det pågældende materiale.
 - lærerfremstillede spørgeskemaer, evalueringsark, prøver og lignende

- de it-baserede test,
 - andre prøver og test (it- eller papirbaserede), som ikke er produceret af læreren.
- Lærerlogbog som evalueringsredskab.
 - Elevlogbog som evalueringsredskab, fx dagbog, faglig logbog, læselog, logbog med målbeskrivelse.
 - Portfolio som evalueringsredskab, fx løbende opsamling, genremappe og portfolien kan være fysisk eller elektronisk.
 - Dokumentation ved brug af ikke tekst-baseret materiale, fx i form af videokassettebånd, cd, lyd eller it.
 - Efterfølgende undervisningsforløb som evalueringsredskab i forhold til forudgående undervisningsforløb. (Fx. når eleverne får mulighed for at anvende og udbygge de tidligere tilegnede kundskaber og færdigheder gennem undervisningen i tværgående emner og problemstillinger.)

Undervisningsministeriet forventer endvidere, at vejledningen inddrager anvendelse af de redskaber, der ligger i KIF.

3.5. Vejledning om it-baserede test

Som omtalt i kapitel 6 vil Evalueringsportalen skulle indeholde vejledninger i og forslag til hvordan de it-baserede test gennemføres, og hvordan resultaterne af disse kan fortolkes.

Disse vejledninger vil naturligt kunne indplaceres som del af den generelle vejledning om løbende intern evaluering, og ses i sammenhæng med de vejledninger om opfølgning og supplerung med andre evalueringsværktøjer, samt om hvordan undervisningen på baggrund af evalueringerne kan tilrettelægges, der indgår i kapitel 4.

4. Fagspecifikke inspirationsmaterialer

4.1. Formål og målgruppe

Evalueringsportalen skal indeholde en række fagspecifikke inspirationsmaterialer, der giver forslag til evalueringsværktøjer og -metoder til brug for den løbende evaluering i de enkelte fag. Materialet skal dels ses som udbygning, målretning og eksemplificering af evalueringsmetoder mv. i den generelle vejledning (kapitel 3), dels som en værktøjskasse med konkrete evalueringsværktøjer og konkrete forslag til opfølgende handlinger til brug i de enkelte fag, herunder i forbindelse med gennemførelse af de it-baserede test.

Formålet er at give lærerne indsigt i egnede evalueringsmetoder, der kan medvirke til at belyse elevens stærke/svage sider og potentialer i relation til trin- og slutmål, samt beskrive muligheder for opfølgning. Inspirationsmaterialet skal bl.a. indeholde en uddybning og videreudvikling af Fælles Mål tekster i de enkelte fag og emner om evaluering og undervisningsdifferentiering (www.faellesmaal.uvm.dk).

Materialerne skal indeholde konkrete anvisninger og eksempler, der kan støtte lærerens valg af evalueringsredskaber, valg af måder at formidle evalueringsresultater på samt opfølgning på evalueringsresultaterne gennem undervisningens videre tilrettelæggelse. Der skal være et sæt inspirationsmaterialer for hvert af folkeskolens obligatoriske fag og emner samt tilbudsfag (i alt 23 fag, jf. nedenstående Figur 1)

Figur 1 - Folkeskolens obligatoriske fag og emner, samt tilbudsfag

Dansk	Engelsk	Kristendomskundskab	Historie
Samfundsfag	Idræt	Musik	Billedkunst
Håndarbejde	Sløjd	Hjemkundskab	Matematik
Natur/teknik	Geografi	Biologi	Fysik/kemi
Tysk	Fransk	Dansk som andet-sprog	Færdselslære
Sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab	Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering	Modersmålsundervisning	

Målgruppen er lærere i folkeskolen og andre professionelle. Materialet skal udformes i et præcist, fagligt sprog rettet mod målgruppen.

Mindstekrav 2. Fagspecifikke inspirationsmaterialer

Evalueringsportalen skal indeholde inspirationsmaterialer om evaluering for hvert af folkeskolens obligatoriske fag og emner samt tilbudsfag (23 fag).

Mindstekrav 3. Sammensætning af Fagspecifikke inspirationsmaterialer

Materialet skal dels inkludere gennemgang af egnede evalueringsværktøjer for hvert fag i forhold til fagets trinmål, dels vejledning om opfølgning på de it-baserede test i de relevante fag, dels en række eksempler på konkret anvendelse af evalueringsværktøjer og efterfølgende planlægning af undervisning, undervisningsindhold og forløb.

Krav 2. Vedligeholdelse og videreudvikling af fagspecifikke inspirationsmaterialer

Tjenesteyder skal vedligeholde det leverede materiale, herunder rette evt. fejl, ajourføre oplysninger og udbedre konstaterede mangler. Tjenesteyder skal tillige løbende videreudvikle materialet mht. kvalitet og brugbarhed på baggrund af interne og eksterne evalueringer, brugerdiallog mv.

Forventningerne til materialerne er beskrevet i dette kapitel.

Info. 2. Fagspecifikke inspirationsmaterialer

Tjenesteyder skal i tilbudet

- give udkast til en gennemgang af egnede evalueringsmetoder for et fag og trin, som er udtaget til it-baserede test.
- give et udkast til vejledning om opfølgning på den it-baserede test for det ovenfor valgte fag.
- give udkast til en gennemgang af egnede evalueringsmetoder for et trin på et fag, der ikke er udtaget til it-baseret test.
- give en synopsis for et eksempel på et konkret evalueringsforløb med angivelse af metode, fremstillingsform, indgående materialer i fremstillingen mv.
- give en begrundet liste over, hvilke eksempler på evalueringsforløb, Tjenesteyder vil udarbejde.

4.2. Elementer**4.2.1. Generelt**

Det forventes, at materialet er et hypertext-materiale, dvs. en række tekster (artikler), suppleret med billeder samt evt. videosekvenser. Tekster og øvrigt materiale knyttes sammen med links (hyperthreads). Se kapitel 8.

Det fagspecifikke inspirationsmateriale forventes at indeholde materiale, der kan beskrives under tre hovedoverskrifter:

- Inspiration til brug af evalueringsmetoder og - værktøjer for hvert enkelt af de 23 fag.
- Vejledning om opfølgning på de it-baserede test for de syv omfattede fag.
- Eksempler på evaluering i konkrete fag og trin.

I de følgende afsnit uddybes disse emner.

4.2.2. Inspiration til brug af evalueringsmetoder og - værktøjer

Det fagspecifikke inspirationsmateriale skal for hvert af de 23 fag indeholde en eller flere artikler, der giver råd og vink om de evalueringsmetoder, der med fordel kan anvendes inden for faget.

Artiklerne skal pege på de relevante evalueringsmetoder og knytte kommentarer til bl.a. anvendelighed, anvendelsesområder (herunder mht. trinmål), forudsætninger og resultater. Artiklerne forventes at henvise til de generelle beskrivelse af evalueringsmetoder mv. i det generelle materiale, og til relevante eksempler, jf. nedenfor.

Det fagspecifikke inspirationsmateriale for hvert fag skal fx give:

- anvisninger eller råd og vink om de evalueringsmetoder, der kan medvirke til at belyse såvel elevens stærke/svage sider og potentiale i relation til trin- og slutmål inden for faget.
- læreren ideer til, hvordan undervisningen kan udformes, så den giver en elev, en elevgruppe eller en klasse bedre muligheder for at kunne indfri de trin- eller slutmål, som har været gjort til genstand for evaluering.
- råd og vink om tilrettelæggelse af evalueringsprocessen med henblik på, at læreren får mulighed for at tilpasse sin undervisning
- inspiration til, at læreren vurderer, om et givet trinmål bedst evalueres i en fag-faglig ramme, eller om det bedst sker i forbindelse med gennemførelsen af et tværgående emne med problemstillinger eller i forbindelse med undervisning i et andet fag end det, hvis trinmål aktuelt er gjort til genstand for evaluering.

Det forventes, at der for hvert fag gives eksempler på, hvordan alle fagets trinmål kan evalueres, og at der gives anvisninger på, hvordan læreren kan holde øje med resultaterne af de gennemførte evalueringer, såvel dem, der handler om klassen

generelt, som dem, der angår den enkelte elev. Eksemplerne kunne omfatte lærerens brug af manualer, oversigter eller lister.

Materialerne skal indeholde konkrete anvisninger på, hvordan der evalueres i forhold til forskellige trinmål, fx:

- Eksempler på, hvilke evalueringsredskaber der er egnede til brug ved evaluering af færdighedsmål - det eleven skal kunne, beherske eller bruge.
- Eksempler på, hvilke evalueringsredskaber der er egnede til brug ved evaluering af kundskabsmål – det eleven skal have indsigt i, viden om, kendskab til eller forståelse for.

Inspirationsmaterialet skal bygge videre på Fælles Måls tekster om evaluering og undervisningsdifferentiering (www.faellesmaal.uvm.dk). Der skal også gives råd og vejledning om, hvordan Undervisningsministeriets kvalitetsudviklingssystem KIF, Kvalitet - Inspiration - Faglighed (www.kif.emu.dk), kan inddrages i evalueringsopgaven.

4.2.3. Vejledning om opfølgning på de it-baserede test

Inspirationsmaterialet skal endvidere indeholde forslag til, hvordan der kan følges op på resultater af de obligatoriske test.

Der forventes derfor for de relevante fag at være artikler om opfølgning på de it-baserede test, der bl.a. omfatter følgende emner:

- Vejledning i hvordan tilbagemeldingen læses (kan være generel, uafhængig af fag og trin).
- Råd og vink om opfølgning på testens resultater både på klasse- og på elevniveau med henblik på undervisningens videre tilrettelæggelse. Materialet skal tage udgangspunkt i de angivelser af faglige aktiviteter og metoder, som findes i Fælles Mål læreplanernes ”beskrivelser af udviklingen i undervisningen frem mod trin- og slutmål”, læseplanernes angivelser af stof og aktiviteter, og fagenes undervisningsvejledninger.
- Vejledning om, hvordan resultaterne af de it-baserede test kan anvendes som grundlag for vejledningen af den enkelte elev og for underretning til forældrene om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.
- Henvisninger til andre relevante steder i materialet, herunder til vejledning om hvordan de it-baserede test kan suppleres med andre evalueringsværktøjer.

4.2.4. Eksempler på evalueringsforløb for forskellige fag og trin

Det forventes, at de fagspecifikke inspirationsmaterialer omfatter en række indgående beskrivelser af konkrete forløb med evaluering for konkrete fag og trin.

Disse beskrivelser forventes at give eksempler på sammenhængen mellem planlægning og gennemførelse af undervisningen, over evalueringen (med brug af en eller flere metoder i kombination) til opfølgning, herunder tilbagevirkningen på planlægning af undervisningen. Beskrivelsen kan bestå af forklaringer på metoder og overvejelser om metodevalg, af narrative beskrivelser af forløbet, af eksempler på planer og evalueringsresultater, af eksempler på elev-portfolier o.l. Beskrivelserne kan fx understøttes af billeder eller videoklip.

Eksemplerne skal vise, hvordan trin- eller slutmål indgår i planlægning og evaluering, og eksemplerne skal derfor tage udgangspunkt i evaluering på et klassetrin, hvor der er fastsat trinmål eller slutmål i det pågældende fag.

Der skal ikke nødvendigvis gives eksempler på evaluering med alle relevante metoder for hvert enkelt fag og trin. Det vigtigste er, at eksemplerne kan demonstrere metoderne under forskellige omstændigheder og inspirere lærerne til bedre anvendelse af evaluering.

Det forventes, at hver af de vigtigste evalueringsmetoder, jf. afsnit 3.3 og 3.4, er beskrevet med et eller flere eksempler for hhv. de yngste klasser (1.-3. klasse), de mellemste klasser (4.-6. klasse), og de ældste klasser (7.- 9. klasse). Eksemplerne skal også omfatte eksempler på evaluering, hvor de it-baserede test indgår sammen med andre evalueringsmetoder.

For hvert fag og trin med trinmål eller slutmål, skal der enten være et eller flere eksempler på evaluering eller henvisning til et eller flere eksempler på evaluering af andre fag eller trin, som efter Tjenesteyders vurdering kan overføres til dette fag og trin.

Anbefalinger om tilrettelæggelse af undervisningsindholdet i og organiseringen af undervisningen som opfølgning på evalueringer skal tage udgangspunkt i de angivelser af faglige aktiviteter og metoder, som findes i Fælles Mål læreplanernes ”beskrivelser af udviklingen i undervisningen frem mod trin- og slutmål”, læreplanernes angivelser af stof og aktiviteter og fagenes undervisningsvejledninger.

4.3. Sammenhænge mellem den generelle vejledning og de fagspecifikke materialer

Krav 3. Sammenhænge mellem materialer

Tjenesteyder skal skabe indholdsmæssig og strukturel sammenhæng mellem de forskellige vejledningsmaterialer på Evalueringsportalen.

Info. 3. Sammenhænge mellem materialer

Tjenesteyder skal i tilbudet beskrive, hvordan de forskellige materialer hænger indholdsmæssigt og strukturelt sammen, og hvordan denne sammenhæng fremtræder for brugeren.

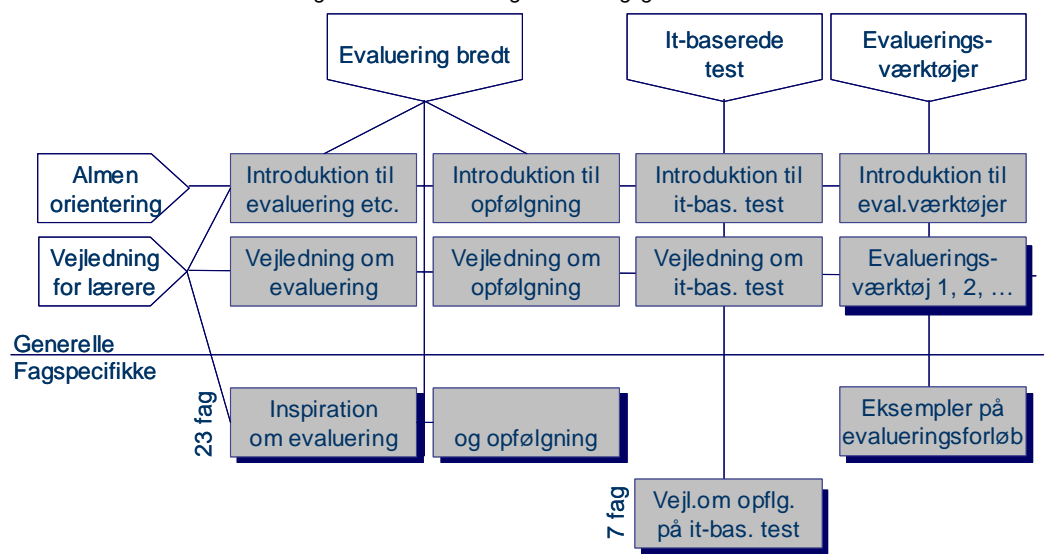
Den generelle vejledning og de fagspecifikke inspirationsmaterialer hænger indbyrdes så meget sammen, at det i praksis for brugeren vil skulle opleves som et sammenhængende materiale med mange dele (inkl. vejledninger knyttet til de it-baserede test).

Det forventes bl.a., at:

- Den generelle del fungerer som introduktion til og ramme for de fagspecifikke inspirationsmaterialer.
- Den generelle del rummer generelle beskrivelser af de mest anvendelige evalueringemetoder, mens konkrete eksempler på deres anvendelse gives for konkrete fag/trin i de fagspecifikke inspirationsmaterialer.
- De fagspecifikke inspirationsmaterialer henviser i opregningen af metoder og i de konkrete eksempler til generelle/fælles beskrivelser, som findes i den generelle del, samt til de relevante eksempler på evalueringsforløb.
- Vejledningen om opfølgning på de it-baserede test viser ind i de generelle vejledninger og til eksempler på evalueringsforløb.

Nedenstående Figur 2 illustrerer sammenhængen:

Figur 2 - Sammenhæng mellem faglige materialer

5. Materialer til brug ved sprogscreening af tosprogede småbørn og børn/elever

5.1. Formål og målgrupper

Formålet med sprogscreeningerne er, at de skal bidrage til den omfattende vurdering, det er at følge det enkelte individs andetsprogsudvikling.

Sprogscreeningerne har til hensigt at give et billede af individets samlede sproglige kompetencer.

Evalueringsportalen skal indeholde to sæt materialer til brug ved sprogscreening af hhv. tosprogede småbørn og tosprogede børn/elever:

- Det ene materialesæt skal kunne anvendes i forbindelse med vurdering af *tosprogede småbørns* sproglige udvikling med henblik på vurdering af behov for *sprogstimulering*.
- Det andet materialesæt skal kunne anvendes i forbindelse med vurdering af *tosprogede børns/elevs* behov for *undervisning i dansk som andetsprog* i forbindelse med optagelse og skoleskift.

Hvert sæt forventes at bestå af en vejledning og et skema til registrering af screeningsresultaterne. Hertil kommer et udvalg af tegninger, billeder og tekster til brug i screeningen. Materialet skal placeres på Evalueringsportalen til fri afbenyttelse, herunder med henblik på udskrivning før anvendelse.

Materialet til vurdering af tosprogede børn/elevs behov for undervisning i dansk som andetsprog ved optagelse og/eller skoleskift skal ses i sammenhæng med de to it-baserede test i dansk som andetsprog på 5. og 7. klassetrin.

Materialerne skal tilrettelægges med henblik på, at sprogscreeningen skal kunne gennemføres

- af personale med særlige forudsætninger og viden om den pågældende aldersgruppes sprogudvikling, herunder andetsprogstilegnelse.
- inden for en tidsramme af ca. 30 minutter for tosprogede småbørn og ca. 45 minutter for tosprogede børn /elever.
- af en person, som barnet ikke kender på forhånd.

Materialerne skal indgå i grundlaget for en vurdering af barnets samlede sproglige kompetencer, ressourcer og udviklingsmuligheder for at tilegne sig dansk. Det er formålet med sprogscreeningen at beskrive og vurdere barnets/elevens sproglige

kompetencer på dansk, som beskrevet nedenfor i afsnit 5.4. I den samlede vurdering af barnets behov for støtte forventes imidlertid tillige at indgå andre forhold, jf. nedenfor i afsnit 5.5. Screeningerne skal både kunne indgå i grundlaget for beslutning om, hvorvidt barnet har behov for sprogstimulering/undervisning i dansk som andetsprog, og kunne bruges til den løbende vurdering af barnets sprogudvikling og udbytte af deltagelse i sprogstimuleringen/undervisning i dansk som andetsprog.

Mindstekrav 4. Materialer til sprogscreening

Evalueringsportalen skal indeholde et sæt materialer, der kan danne grundlag for sprogscreening af tosprogede småbørn med henblik på vurdering af behov for sprogstimulering, og et sæt materialer, der kan danne grundlag for sprogscreening af tosprogede børn/elever med henblik på vurdering af behov for undervisning i dansk som andetsprog ved skolestart eller skoleskift.

Krav 4. Vejledning, materialer og registreringskema

Materialerne til sprogscreening skal omfatte vejledning og registreringskema, samt tegninger, billeder og tekster til brug ved screeningen af tosprogede børn/elever ved optagelse/skoleskift. Materialerne skal i øvrigt udarbejdes i overensstemmelse med beskrivelsen i dette kapitel.

Krav 5. Vedligeholdelse og videreudvikling af screeningsmaterialer

Tjenesteyder skal vedligeholde det leverede materiale, herunder rette evt. fejl, ajourføre oplysninger, og udbedre konstaterede mangler. Tjenesteyder skal tillige løbende videreudvikle materialet mht. kvalitet og brugbarhed på baggrund af interne og eksterne evalueringer, brugerdiallog mv.

Info. 4. Synopsis mv. for materialer til sprogscreening

Tjenesteyder skal i tilbudet angive en synopsis for vejledningen for sprogscreening af tosprogede småbørn, en synopsis for en case, et udkast til et registreringskema samt et eksempel på et billede/tegning og et tekst-stykke til brug for elever ved optagelse og/ eller skoleskift i 5. klasse.

5.2. Baggrund og rammer

5.2.1. Sprogscreening af tosprogede småbørn

I henhold til § 4 a. i Lov om folkeskolen skal der tilbydes tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, støtte til fremme af den sproglige udvikling med henblik på tilegnelse af dansk, hvis de efter en sagkyndig vurdering har

behov herfor. For børn i daginstitution skal tilbudet gives senest, når barnet fylder 3 år, medmindre daginstitutionen alene er indrettet til børn under 3 år. For børn, der ikke er optaget i en daginstitution, skal tilbudet gives senest den 1. august i det kalenderår, hvor barnet fylder 3 år.

Tjenesteyder skal udarbejde et screeningsmateriale, som skal kunne bruges i forbindelse med den nævnte sagkyndige vurdering af barnets eventuelle sprogstimuleringsbehov, som finder sted forud for beslutning, om hvorvidt barnet skal have et sprogstimuleringsstilbud. Materialet skal således kunne bruges til børn i alderen fra ca. 2½ år til skolestartalderen.

5.2.2. Sprogscreening af tosprogede børn/elever ved optagelse i skole og ved skoleskift

Folketinget har den 7. juni 2005 vedtaget L 135 Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket undervisning i dansk som andetsprog, herunder ved udvidet adgang til at henvise tosprogede elever til andre skoler end distriktsskolen). Heraf fremgår, at det i § 5 stk. 8 i Lov om folkeskolen bestemmes, at undervisningsministeren kan fastsætte særlige regler om undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede børn, hvis det ved optagelsen vurderes, at eleven har et ikke uvæsentligt behov for sprogstøtte. Vurderingen skal foretages ud fra en individuel vurdering af elevens sproglige behov.

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at afgørelse om henvisning til en anden skole end distriktsskolen skal ske ud fra en konkret individuel vurdering, ved fornøden inddragelse af sagkyndig bistand og evt. brug af testmateriale. Det fremgår endvidere, at ministeriet med henblik på at give kommunerne et bedre grundlag for at gennemføre den individuelle vurdering, vil udvikle vejledende sprogtest på et forskningsmæssigt grundlag, som stilles til rådighed for kommunerne. (De omtalte testmateriale og de omtalte sprogtest er de her omhandlede sprogscreeningsmaterialer.)

Målgruppen for screeningsmaterialet vil primært være børn, der skal begynde i børnehaveklassen, dvs. 5-6-årige børn. Materialet skal dog kunne bruges til vurdering af ethvert tosproget barn, som skal begynde skolegangen eller skifte skole på et hvilket som helst klassetrin, dvs. fra før børnehaveklassen til 9. klasse. Form og materialeindhold skal være differentieret derefter.

5.3. Vejledninger, skemaer og materialer til sprogscreeningerne

Tjenesteyder skal udarbejde en vejledning til sprogscreening af tosprogede småbørn og en vejledning til sprogscreening af tosprogede børn/elever. Undervisningsministeriet forventer, at hver af vejledninger vil have et omfang svarende til – ca. 30 A4-sider.

Vejledningerne forventes bl.a. at indeholde følgende emner:

- Baggrund for materialet.
- Formål med materialet.
- Beskrivelse af målgruppen.
- Sprogtilegnelse med særlig fokus på andetsprogstilegnelse og tosprogethed.
- Brugervejledning til selve sprogscreeningen.
- Områder, som skal indgå i beskrivelse og vurdering, men som ligger udenfor screeningen.
- Eksempler på beskrivelser, herunder screening i form af fire cases inklusive vurdering.
- Registrering af resultater.
- Beskrivelse af det konkrete barns individuelle sprogstimuleringsbehov/behov for dansk som andetsprog med forslag til indsats.
- Tilbage melding og dialog med forældre og elever.

Tjenesteyder skal tillige udarbejde to skemaer, som de sagkyndige kan bruge til at registrere resultaterne af screeningerne.

Alle materialer skal indgå i Evalueringsportalen, men skal udformes, så de er egnede til udskrift og anvendelse i papirform.

Ved selve screeningen vil kunne indgå billeder og konkrete ting, fx legetøj, frugt og andre genstande, som forventes at være til rådighed i kommunen.

I begge screeningsmaterialer skal indgå tegninger, fx tegneseriesekvenser og (samtale)billeder. I screeningsmaterialet til de tosprogede børn/elever ved optagelse og /eller skoleskift skal indgå et udvalg af tekster, som repræsenterer forskellige emner og genrer i sværhedsgrad svarende til trinmål for dansk som andet-sprog. Tegninger, billeder og tekster bruges i forbindelse med selve screeningen. For tosprogede børn/elever ved optagelse og/eller skoleskift gælder at der i sprogscreeningen skal indgå såvel en vurdering af støtteomfanget i dansk som andet-sprog som den forventede varighed heraf.

5.4. Screeningerne sammensætning

Tjenesteyder skal lægge følgende principper for screeningernes sammensætning til grund ved udarbejdelsen af materialet:

- Den mellemsproglige udvikling.
Screeningen skal tage udgangspunkt i en intersprogstilgang til barnets dansk-sproglige udvikling, dvs. at der er tale om sprogudvikling, som ligger mellem barnets modersmål og målsproget dansk. Opmærksomheden skal derfor rettes mod barnets/elevens sproglige udviklingspotentiale frem for mod en isoleret analyse af evt. fejl.
- Strategier i kommunikation med voksne.
Screeningen skal omfatte en beskrivelse af barnets sproglige kompetencer i forhold til hvilke kommunikationsstrategier barnet/eleven benytter sig af, når det kommunikerer med dansktalende voksne.
- Barnets/elevens sproglige færdighed.
Screeningen skal både beskrive barnets færdighed i at forstå talt dansk (den receptive sprogfærdighed) og barnets/elevens færdighed i at tale dansk (den produktive sprogfærdighed).
- Barnets/elevens sproglige bevidsthed.
Screeningen skal, kunne beskrive barnets/elevens sproglige bevidsthed, fx valg af sprog og valg af kommunikationsstrategier, som en del af barnets/elevens sproglige kompetence.
- Det tosprogede småbarns kompetencer på de enkelte sproglige niveauer.
Screeningen for tosprogede småbørn skal omfatte en beskrivelse af hvilken fase af sprogtilegnelsen, barnet befinder sig i, fx. om barnet kan enkelte ord på dansk eller om barnet kan producere flerordsytringer på dansk. Det skal beskrives inden for hvilke områder barnets danske ordforråd ligger.
- Barnet/elevens kompetencer på de enkelte sproglige niveauer.
Screeningen for tosprogede børn /elever ved optagelse og/eller skoleskift skal omfatte en beskrivelse af barnets/elevens kommunikative færdigheder på andetsproget dansk. Endvidere en beskrivelse af barnets/elevens udtale, syntaks og morfologi, ordforråd på dansk samt brug af og forståelse for normer for sprogbrug i en dansk social kontekst.

- Screeningen for tosprogede børn /elever ved optagelse og/eller skoleskift skal omfatte en beskrivelse af barnets/elevens kommunikative færdigheder på andetsproget dansk. Endvidere skal materialet indeholde en beskrivelse af barnets/elevens udtale, syntaks og morfologi, ordforråd på dansk samt brug af og forståelse for normer for sprogbrug i en dansk social kontekst.
- Beskrivelse af mundtlig og skriftlig kompetence i screeningen af tosprogede børn/elever.
Den mundtlige kompetence anses for den vigtigste i screeningen. Skriftlig kompetence og læsekompetence skal dog inddrages, hvis det er relevant afhængig af barnets/elevens alder og tidligere skolegang i Danmark og/eller i udlandet.

5.5. Områder, der ligger uden for screeningerne

Undervisningsministeriet peger på, at der i den samlede vurdering af tosprogede småbørns eventuelle behov for sprogstimulering og i vurderingen af tosprogede børn/elevers behov for dansk som andetsprog, sædvanligvis vil skulle indgå beskrivelse af områder, der ikke omfattes af sprogscreeningen. Tjenesteyder skal ikke udvikle materialer (vejledning eller skema) til brug for sådanne andre områder, men skal i vejledningen gøre opmærksom på, at en samlet vurdering skal omfatte sådanne områder.

Undervisningsministeriet peger på følgende områder, som Tjenesteyder skal henvende brugernes opmærksomhed på:

- Sproglig udvikling set i sammenhæng med barnets almene udvikling, fx. sociale kompetence.
- Kommunikationsstrategier og interaktionsrelationer med familie, andre børn og voksne.
- Beskrivelse af barnets sproglige miljø.
- Inddragelse af oplysninger fra fx barnets forældre om barnets sprog på en række forskellige domæner, herunder oplysninger om barnets sproglige udvikling på modersmålet.

Info. 5.

Udveksling af erfaringer og bedste praksis på Evalueringsportalen.

Tjenesteyder kommer med forslag til, hvordan kommuners gode erfaringer med materiale til de dele af den samlede vurdering, der ligger udenfor selve sprogscreeningen, kan udveksles på Evalueringsportalen, jf. afsnit 7.2.8.

6. It-baserede test

6.1. Formål, mål og målgrupper

6.1.1. Formål

De it-baserede test skal anvendes som et blandt flere værktøjer i den løbende evaluering af elevernes udbytte af undervisningen. Testene skal være et værktøj, der kan medvirke til at sikre faglige fremskridt for den enkelte elev ved at understøtte måltretning af undervisningen til den enkelte elevs forudsætninger.

Testene skal indgå til den løbende, interne evaluering og skal derved bidrage til grundlaget for vejledning af den enkelte elev, for undervisningens videre planlægning og for et forældresamarbejde, der understøtter elevens udvikling bedst muligt. Testens resultat skal desuden indgå i en skriftlig underretning til forældre om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

De it-baserede test kan kun omfatte en del af fagets trinmål. For en dækkende vurdering af elevens kundskaber og færdigheder inden for alle fagets trinmål må yderligere evalueringsmetoder også tages i brug. Testene kan således ikke stå alene.

Testene skal hverken bruges til offentliggørelse af resultater eller til at rangordne skoler og elever.

6.1.2. Målgruppe/brugere

De it-baserede test skal anvendes af lærere i folkeskolen som et af en række evalueringsværktøjer. Lærere og elever er, som direkte brugere af testene, dermed de to centrale målgrupper for testene.

- Elever – Denne målgruppe udgøres af ca. 590.000 folkeskoleelever i 1.650 folkeskoler – og ca. 80.000 elever i den frie grundskole.
- Lærere – Denne målgruppe udgøres af ca. 62.000 lærere i folkeskolen og ca. 8.000 lærere i de frie grundskoler.

Afviklingen af en test vil give et testresultat, som naturligt vil være målrettet mod læreren, eleven og elevens forældre.

Hele eller dele af testresultatet vil dog også skulle målrettes en række sekundære målgrupper. De sekundære målgrupper udgøres af:

- Skoleledere
- Skolebestyrelser
- Kommunalbestyrelser
- Kommunale skoleforvaltninger
- Undervisningsministeriet.

6.1.3. Mål og forventninger

Det er Undervisningsministeriets mål, at de it-baserede test skal opfylde følgende:

De er først og fremmest et pædagogisk værktøj:

- a) De skal indgå i den formative¹ evaluering. Læreren anvender en test for at få bekræftet, hvad klassen/eleven har lært indtil nu, og hvad klassen/den enkelte elev har brug for at lære fremover.
- b) De skal være diagnostiske og skal kunne give et nuanceret billede af den enkelte elevs faglige styrker og potentiale. Dette gælder både elever, som ligger på et meget højt niveau, og elever, som har svært ved at tilegne sig fagets kundskaber og færdigheder. Vurderingen af elevens præstation i den enkelte test skal udtrykkes i en profilbeskrivelse af elevens standpunkt.
- c) De kan anvendes fleksibelt, når den enkelte lærer vil gøre brug af dem. Det konkrete tidspunkt for testens afvikling vælges i forhold til den enkelte classes behov. Herudover kan testen anvendes i forbindelse med lærerskift eller med elever, der skifter skole. Testene er tilgængelige for skolerne hele året.

De it-baserede test skal være:

- d) Baseret på forskning og internationale erfaringer.
- e) Adaptive², randomiserede³ og selv-scorende, enkle og entydige at besvare, samt omfatte en vifte af opgavetyper. Testene er baseret på en opgavebank

¹ *Formativ evaluering:* Evaluering, der sigte mod at forme undervisningsforløbet ved at give lærere og elever en feedback, der er anvendelig i planlægningen af det videre forløb.

² *Adaptive:* tilpassende, her om prøver, hvor spørgsmålenes sværhedsgrad tilpasses på grundlag af forudgående besvarelser.

³ *Randomiseret:* tilfældigt, her om udvælgelse af spørgsmålene i testen.

med opgaver og items⁴ af forskellig sværhedsgrad. Opgaverne justeres og fornys på baggrund af de løbende erfaringer. Opgaverne er afprøvet på en statistisk repræsentativ gruppe elever med henblik på at fastlægge en passende sværhedsgrad. Resultatet af denne afprøvning vil også danne basis for en standardisering af testene.

- f) Mulige at afvikle inden for et almindeligt undervisningsmodul på 45 minutter, dog således at der løses et variabelt antal opgaver inden for tidsrummet, eller således at en anden del af testen kan tages på et andet tidspunkt.

For en elev er en it-baseret test et individuelt forløb, hvor eleven besvarer en række opgaver inden for et bestemt fag på et bestemt klassetrin. En opgave kan rumme flere *items*. De opgaver, eleven præsenteres for, varierer i sværhedsgrad bestemt af elevens besvarelser af de forudgående items, således at hver elev gennemgår en individualiseret test.

For en lærer er en it-baseret test et forløb, hvor eleverne i en klasse hver tager en test, der forløber individuelt, og hvor læreren efterfølgende får et detaljeret testresultat over hver enkelt elevs præstation (koblede spørgsmål og svar). Testresultatet inddrages i den fremadrettede planlægning af undervisningen og bliver et væsentlig element i drøftelsen med hjemmet af elevens kundskaber og færdigheder.

6.1.4. Obligatorisk anvendelse af de it-baserede test

Som omtalt i afsnit 2.1.3 er der regeringens ønske at gøre anvendelsen af it-baserede test obligatorisk. Den nødvendige lovgivning herom er ikke gennemført endnu.

Såfremt testene bliver obligatoriske forventes det, at den obligatoriske anvendelse vil skulle være i perioden april-juni. Dette vil naturligt stille visse kapacitetskrav til de it-baserede test, hvilket er beskrevet i Bilag 12. Testene forventes fortsat at skulle være til rådighed for skolerne hele året. Se i øvrigt afsnit 6.7.

6.1.5. Hjælpemidler og muligheder for fritagelse

De it-baserede test skal udvikles, så de kan gennemføres af elever på det pågældende alderstrin.

⁴ *Item*: her om spørgsmål, der hver især kan besvares enten rigtigt eller forkert.

Det kan oplyses, at Undervisningsministeriet forventer, at der kommer til at gælde følgende retningslinjer for brug af hjælpemidler og muligheder for (såfremt testene gøres obligatoriske) fra testene:

Formålet med it-baserede test er at give et klart billede af elevens faglige formåen med henblik på at tilrettelægge en undervisning, som sikrer alle elever det optimale udbytte. Testen kan betragtes som et undervisningsværktøj, hvorfor det er læreren, der vælger under hvilke former, testen afvikles. Hvis det er kendt, at en elev normalvis har brug for mere tid, skal eleven således også have mere tid ved gennemførelse af en test.

Om hjælpemidler til elever med særlige behov samt visse tosprogede

For tosprogede elever og elever med særlige behov skal i princippet gives samme muligheder som i den daglige undervisning (hvilket også i et vidt omfang svarer til praksis ved folkeskolens afgangsprøver).

Hjælpemidler, som anses for at være nødvendige, og som anvendes i den daglige undervisning, må benyttes. Oplysninger om anvendelse af særlige hjælpemidler kan registreres af læreren og indgå af den skriftlige tilbagemelding til forældrene.

Om fritagelsesmuligheder (såfremt testene gøres obligatoriske)

Det påregnes, at der vil blive fastsat nærmere regler for fritagelse fra test, fx for elever med multihandikap eller nyligt ankomne tosprogede elever uden dansk sprogforståelse.

6.2. Grundlaget for it-baserede testtestene

6.2.1. Fag og trin

Der skal udvikles it-baserede test i syv forskellige fag. For hvert fag skal udvikles en test for et eller flere klassetrin. Der skal i alt udvikles 12 test. Fordelingen af test på fag og klassetrin fremgår af nedenstående Figur 3.

Figur 3 - Oversigt over it-baserede test i udbudet.

Klassetrin	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Fag									
Dansk/læsning		X		X		X		X	
Matematik			X			X			
Engelsk							X		
Naturfagene									
- Geografi								X	
- Biologi								X	
- Fysik/kemi								X	
Dansk som andetsprog					X		X		

Mindstekrav 5. Test inden for syv fag

Tjenesteyder skal etablere it-baserede test på de i figur 4 angivne trin inden for de nævnte fag, i alt 12 test. Testene skal evaluere elevernes standpunkt i forhold til de af Undervisningsministeriet udpegede trinmål og trinmålsenheder.

6.2.2. Trinmål

Den løbende interne evaluering i folkeskolen skal som nævnt i afsnit 2.1.1.3 ske i forhold til de trinmål, der er fastsat for de pågældende fag og trin.

Evaluering ved it-baserede test skal ligeledes ske i forhold til trinmålene for de pågældende trin. Men ikke alle trinmål egner sig til evaluering ved it-baserede test, fx vil trinmål, der kræver mundtlighed eller en individuel vurdering, være uegnede til it-baserede test. Undervisningsministeriet har derfor som en del af forberedelserne til udbudet gennemgået samtlige trinmål for de syv fag, der skal underkastes it-baserede test som evalueringsmetode, og udvalgt trinmål for de relevante fag og trin til at indgå i testene ud fra følgende kriterier:

- de er egnede for evaluering ved it-baserede test
- de er centrale for faget og trinnet.

De it-baserede test evaluerer på den baggrund en veldefineret delmængde af fagets trinmål. De udvalgte trinmål fremgår af Appendiks 1.

Tjenesteyder kan komme med begrundede forslag til ændringer i udvælgelsen af trinmål til de it-baserede test. Tjenesteyder kan også fremføre, at det kun er muligt/hensigtsmæssigt at teste dele af et trinmål. Undervisningsministeriet forventer, at en faglig drøftelse af udvælgelsen af trinmål og endelig beslutning herom vil finde sted i analyse- og designfasen.

Tjenesteyder skal være villig til at ændre opgaverne i de it-baserede test, hvis Undervisningsministeriet i kontraktperioden ønsker at ændre de trinmål, der omfattes af de it-baserede test. Dette vil skulle behandles som et ændringsønske, jf. proceduren i bilag 5.

6.2.3. Profilområder

Undervisningsministeriet ønsker, at resultatet af hver test beskrives i en profil med tre profilområder, der afspejler forskellige aspekter af faget, samt et profilområde, der afspejler elevens tidsforbrug ved besvarelsen, jf. sidst i dette afsnit.

Om vurderingen i forhold til profilområderne, se afsnit 6.4 og 6.5.

Undervisningsministeriet har derfor foretaget en gruppering af trinmålene for hver test i tre profilområder. Forslaget fremgår af Appendiks 1 for de enkelte fag. Profilområderne for hvert fag går igen på alle trin i det pågældende fag. For eksempel er der fastlagt følgende profilområder for faget matematik:

- Område 1: Arbejde med tal og algebra
- Område 2: Arbejde med geometri
- Område 3: Matematik i anvendelse.

Tjenesteyder kan i tilbudet fremsætte forslag til ændringer i definitionen af profilområder. Undervisningsministeriet forventer desuden, at en faglig drøftelse af profilområderne samt en endelig beslutning om brugen af disse vil finde sted i analyse- og designfasen.

Endvidere indgår som særligt profilområde en tilbagemelding om det relative tidsforbrug til testen (summering af tidsforbrug på hvert item i forhold til summen af standardiseret tidsforbrug på hvert item).

- Område 4: Medgået tid

Medgået tid er valgt som et særligt profilområde i alle fagene ud fra den betragtning, at tidsfaktoren på den ene side ikke må påvirke den indholdsfulde vurdering, men på den anden side skal med som en relevant information til læreren.

6.2.4. Underdeling af trinmål i trinmålsenheder

Med henblik på at sikre en så bred testning som muligt inden for trinmålene, har Undervisningsministeriet gennemgået de enkelte trinmål og foretaget en underdeling i trinmålsenheder, der skønnes at være egnede som udgangspunkt for entydig

formulering af items. Tjenesteyder forventes at tilrettelægge de it-baserede test således, at de enkelte trinmålsenheder har lige stor sandsynlighed for at blive indgået i en test, jf. nedenfor i afsnit 6.3.3. På grund af testenes adaptive opbygning (jf. afsnit 6.3.1 nedenfor) forventer Undervisningsministeriet ikke, at det er muligt at sikre, at alle trinmålsenheder indgår i alle elevers test på det pågældende trin.

Opdelingen i trinmålsenheder fremgår af Appendiks 1.

Tjenesteyder kan i tilbudet fremsætte forslag til ændringer i underopdelingen af trinmål i enheder. Undervisningsministeriet forventer desuden, at en faglig drøftelse af trinmålsenhederne samt en endelig beslutning om brugen af dem vil finde sted i analyse- og designfasen.

6.2.5. Tilbage melding i forhold til profilområder, trinmål og enheder

Som beskrevet i de forudgående afsnit skal evalueringen ved de it-baserede test ske i forhold til de udvalgte trinmål. Disse trinmål skal yderligere opdeles i enheder, der skal være udgangspunkt for opstilling af opgaver og items.

Resultatet af den it-baserede test skal gives i form af en profil med tre profilområder, der er delmængder af de udvalgte trinmål, samt et profilområde, der udtrykker det relative tidsforbrug til testen. Der forventes således ikke en differentieret tilbage melding på trinmål eller enheder.

Der skal til det enkelte profilområde i tilbage meldingen gives en alment forståelig beskrivelse af, hvilke trinmål/enheder der pr. definition indgår i området, uanset hvilke enheder der konkret er indgået i testen.

Eksempler på beskrivelse af profilområder fremgår af Appendiks 2.

Undervisningsministeriet forventer, at en faglig drøftelse af beskrivelserne samt en endelig beslutning om brugen af disse vil finde sted i analyse- og designfasen.

6.3. testenes opbygning

Krav 6.

Testenes opbygning

Testene skal være adaptive og selvscorende samt give en velunderbygget tilbage melding om elevens standpunkt i form af en profil med tre faglige profilområder og et tidsprofilområde. Testene skal kunne gennemføres inden for en lektion på 45

minutter, og mindst 90 % af eleverne skal kunne få en tilstrækkeligt underbygget tilbagemelding på *hvert* af de tre faglige profilområder.

Krav 7. Veldefinerede opgaver

Tjenesteyder skal basere testene på en opgavebank med opgaver og items, der er veldefinerede såvel i forhold til trinmålsenheden som til det, der konkret testes.

Info. 6. Testenes opbygning

Tjenesteyder skal i tilbudet give:

- Redegørelse for, hvordan de adaptive test realiseres.
- Eksempler på udformning af opgavetekster og på udnyttelse af it-mediet i forskellige fag på forskellige trin.
- Beskrivelse af hvilke forskellige opgavetyper og opgaveskabeloner Tjenesteyder vil anvende i forbindelse med forskellige typer af trinmålsenheder eller spørgsmål.
- Beskrivelse af hvordan Tjenesteyder designer opgaverne med henblik på at sikre, at opgaver og items tester netop det, den anvendes til at evaluere standpunktet i.

6.3.1. Adaptive test

De it-baserede test skal være adaptive, således at testens sværhedsgrad løbende tilpasses i forhold til elevens besvarelser.

Den adaptive virkemåde kan fx illustreres således:

- Hver opgave består af et eller flere items, der kan besvares blankt, rigtigt eller forkert.
- For hver item evalueres svaret – blank og forkert giver samme score. Løsningen af en opgave påvirker udvælgelsen af den næste opgave mht. sværhedsgrad.
- Er der svaret blankt, eller er der to forkerte svar i træk, vil den næste opgave, som eleven præsenteres for, være *lettere*.
- Er der to rigtige svar i træk, vil den næste opgave, som eleven præsenteres for, være *sværere*.

Dette kan styres på item- eller opgaveniveau. Den adaptive test tilpasser sig således i sværhedsgrad til elevens faglige niveau, hvilket muliggør en mere differentieret evaluering af elevens styrker og svagheder. Samtidig sikres, at alle elever bliver præsenteret for opgaver, som de både udfordres af og kan besvare. De en-

kelte opgaver udtrækkes tilfældigt inden for en mængde af opgaver, der har samme sværhedsgrad.

To elever i samme klasse vil således ikke få de samme spørgsmål, selv om de skulle være på samme niveau og derfor løser opgaver med samme sværhedsgrad.

6.3.2. Opgavebank

De adaptive test er baseret på et antal opgaver i en opgavebank. Hver test vil bestå af en række opgaver. Opgaverne skal være separate og skal kunne løses i en vilkårlig rækkefølge. Opgaverne udvælges maskinelt fra opgavebanken – dvs. opgavebank er en database, der indeholder samtlige opgaver, items og evt. opgaveblokke.

Opgavebanken skal sammensættes med udgangspunkt i de udvalgte trinmål og de tre profilmråder. Den skal rumme opgaver til testning af alle de udvalgte trinmålsenheder med forskellige sværhedsgrader.

For hver opgave/item vil det være nødvendigt at definere:

- hvilken trinmålsenhed, der testes.
- hvilke færdigheder eller kundskaber, der testes (fx læseforståelse eller ordforråd).
- hvilken type opgave, der anvendes for at sikre dette, herunder hvilken opgaveskabelon (fx "læs og vælg svar", eller "læs og farvelæg"), der anvendes.

Der vil formentlig blive tale om at definere nogle opgavetyper (arketyper), af hvilke opgavebanken rummer mange repræsentanter for forskellige emner og af varierende sværhedsgrad.

Med "opgaveskabelon" tænkes på en it-mæssig skabelon for en opgave, fx. opbygget med en tekstboks med opgaveteksten, og et antal "vælg svar" rullemenuer. Med "opgavetype" forstås en opgaveskabelon anvendt til en bestemt type faglig opgave. I eksemplet kan opgaveskabelonen i en opgavetype anvendes til en grammatisk opgave i engelsk (fx. "Vælg det rigtige stedord" eller til en test af forståelse (fx. "Vælg den rigtige fortsættelse af sætningen")

Info. 7. Opgavetyper og opgaveskabeloner

Tjenesteyder skal beskrive hvilke opgavetyper og opgaveskabeloner, der forventes at blive anvendt, samt til hvad de enkelte opgavetyper anvendes.

6.3.3. Sammensætning af test

En it-baseret test skal kunne afvikles inden for en normeret varighed. For alle testene er denne fastsat til en lektion på 45 minutter. I den normerede varighed skal medregnes tid til log-on, afslutning mv. På grund af testenes individuelle forløb må det påregnes, at eleverne vil kunne besvare et forskelligt antal items i løbet af testen.

Tjenesteyder skal udvikle en algoritme for udvælgelse af opgaver til de individuelle testforløb, således at det - uanset elevens niveau - opnås at:

- alle udvalgte trinmål testes i alle individuelle test.
- alle trinmålsenheder har lige stor sandsynlighed for at blive testet.
- testen omfatter omtrent lige mange items vedrørende hvert profilområde
- testen forløber adaptivt for hvert profilområde for sig.
- det på grundlag af besvarelserne er muligt at indplacere eleverne på en skala med fem trin for hvert profilområde.
- opgaverne i testen i øvrigt bliver tilfældigt udvalgt fra databasen blandt opgaver, der opfylder de øvrige kriterier.
- hver opgave kun optræder en gang i den enkelte elevs individuelle testforløb.
- alle opgaver i opgavebanken anvendes af et bestemt mindste antal elever hen over året.

Test og opgaver skal samtidigt udformes således, at

- 90 % af eleverne kan besvare så mange items inden for testens normerede varighed, at der kan gives en tilstrækkeligt underbygget tilbagemelding på hver af de tre faglige profilområder.
- der er opgaver nok af de forskellige sværhedsgrader til, at mindst 90 % af eleverne har opgaver nok til at udfylde testens normerede varighed uanset elevens faglige niveau i faget.

Info. 8.

Sammenhæng mellem antal besvarede items og scoring i forhold til profil

Tjenesteyder skal beskrive sammenhængen mellem opgavernes udformning, testens tilrettelæggelse, individuelle besvarelsesmønstre og validiteten af indplacering på trin på profilområderne. Det forventes, at tjenesteyder fremsætter forslag til, om der skal være et minimum af antal besvarede items inden for hvert profilområde, før elevens resultater overhovedet bliver scoret.

6.4. Afprøvning, standardisering og scoring

- Krav 8. Standardisering og scoring**
Opgaverne i opgavebanken skal være afprøvede på en tilstrækkelig stor population til, at de kan indgå i standardiserede test.
- Krav 9. Valide tilbagemeldinger**
Hver enkelt testresultat skal (såfremt der er besvaret et tilstrækkeligt antal items) være et validt udtryk for den pågældende elevs standpunkt.
- Krav 10. Indplacering på skala**
Tjenesteyder skal kunne indplacere testbesvarelser på en skala, som ministeriet anviser.
- Krav 11. Udskiftning af opgaver og udvidelse af opgavebanken**
Tjenesteyder skal udskifte opgaver i opgavebanken, som ikke fungerer efter hensigten, eller som kompromitteres. Der skal minimum udskiftes 5 % af opgaverne årligt, og opgavebanken skal mindst udvides med 5 % årligt.
- Info. 9. Afprøvning og standardisering**
Tjenesteyder skal i tilbudet redegøre for
- Hvordan afprøvning af opgaver i opgavebanken vil blive tilrettelagt.
 - Den model Tjenesteyder vil anvende til beskrivelse af sammenhængen mellem besvarelsen af det enkelte item og vurderingen af den samlede test
 - Den metodik Tjenesteyder vil anvende for gennemførelse af afprøvning og standardisering.
 - Det forskningsmæssige grundlag for tjenesteyders modeller og metoder.

6.4.1. Klassificering af opgaver og items

Det forventes, at Tjenesteyderen organiserer testene i opgaver med et eller flere items, således at der til hvert item kan knyttes en identifikation, der består af:

- Itemnummer og opgavenummer
- Fag, klasstrin, profilområde, trinmål, trinmålsenhed
- Kendeord for opgaven (fx addition, brøkgregning, omregning fra brøk til procent, rumfang, figurer)
- Opgavetype og opgaveskabelon.

Definition af kendeord: Tjenesteyder skal til hver trinmålsenhed opstille et eller flere meningsbærende ord (kendeord) til anvendelse ved rapportering (jf. afsnit 6.5).

Videre forventes det, at Tjenesteyder (jf. afsnit 6.4.2) til det enkelte item knytter:

- sværhedstal
- normeret tidsforbrug.

6.4.2. Afprøvning

Som led i udviklingen af test skal der ske en afprøvning af hver enkelt opgave/hver enkelt item på en standardiseringsgruppe (en større gruppe elever med en repræsentativ sammensætning i forhold til landets elever på klassetrinet) med henblik på at bestemme den enkelte opgaves/det enkelt items tyngde og sværhedsgrad. Resultatet af denne afprøvning skal danne grundlag for en standardisering af testene.

Afprøvningen skal sikre at opgaver/items fungerer efter hensigten (fx at opgave forstås korrekt og måler det den skal) og skal samtidigt danne grundlag for, at Tjenesteyder foretager en funderet vurdering af det enkelte item i forhold til:

- sværhedstal samt en sværhedsgrad
- normeret tidsforbrug.

Sværhedstal er et mål for sandsynligheden for korrekt besvarelse af et item (eksempelvis målt ved hvor stor en andel af standardiseringsgruppen, der besvarer item'et korrekt). Et item vil således have et sværhedstal på mellem 0 og 100, hvor 0 betyder, at ingen elever på klassetrinet kan løse item'et korrekt, mens 100 betyder at alle elever på klassetrinet kan løse item'et korrekt.

Sværhedsgraden af et item er en klassifikation på baggrund af sværhedstallet. Klassificeringen sker på en 5-trinsskala, hvor opgaverne efter sværhedstal fordeles på 5 grupper med følgende relative størrelse 10%, 25%, 30%, 25% og 10%. Sværhedsgraden bruges ved udvælgelse af item/opgaver i testforløbet, mens sværhedstallet anvendes ved scoring af besvarelsen.

Det normerede tidsforbrug er udtryk for den tid, der normalt må forventes at medgå til besvarelsen af item'et for en elev på klassetrinet (eksempelvis målt ved hvor meget tid standardiseringsgruppen gennemsnitligt har brugt til besvarelse af item'et).

Undervisningsministeriet forventer, at Tjenesteyder lever op til en international anerkendt standard ved tilvejebringelse af opgavebanken, herunder udvælgelse og afprøvning af opgaver og items. Tjenesteyder skal stå inde for at det statistiske

grundlag for opgavebanken - herunder for størrelse og sammensætning af standardiseringsgruppen - lever op til en international anerkendt standard .

Når Tjenesteyder har gennemført afprøvningen af opgavebanken, skal der gennemføres en afrapportering af denne til Undervisningsministeriet. Afrapporteringen skal indeholde følgende:

- Beskrivelse af den anvendte metodik for gennemførelse af afprøvning og standardisering.
- Redegørelse af resultaterne af afprøvningen.
- Forslag til ændringer i profilområder eller formuleringer.

Undervisningsministeriet forventer, at afprøvningen tillige klarlægger – for de opgaver, der omfatter flere item - hvor lang tid det tager at løse den enkelte opgave og give en samlet bedømmelse af dens sværhedsgrad.

Samme opgave/item kan anvendes på forskellige klassetrin, men skal - på linje med alle øvrige items - afprøves separat mod hvert klassetrin.

6.4.3. Råscore

Tjenesteyder forventes på grundlag af afprøvningen, at kunne bestemme en algoritme til dannelse af en råscore.

Det forventes i forlængelse heraf, at Tjenesteyderen for hvert af de tre faglige profilområder i en test kan udfærdige en normeret råscore, i forhold til hvilken de konkrete testresultater kan indplaceres. Tilsvarende forventes det, at Tjenesteyderen udarbejder en normeret råscore for tidsprofilområdet. Videre forventes det, at Tjenesteyder udarbejder en samlet råscore for hver samlet test.

6.4.4. Standardisering

Det ønskes, at Tjenesteyder omsætter råscoren såvel inden for hvert profilområde for sig som inden for alle fire profilområder under et, til en fordeling med 5 trin, der giver nedenstående procentvise fordeling af de testbesvarelser, der indenfor de enkelte profilområder opfylder minimumskravene til antallet af items til en scoring af testen (jf. afsnit 6.3.3 nederst).

10% - 25% - 30% - 25% - 10%

Første gang testene anvendes på landsplan, forventer Undervisningsministeriet, at Tjenesteyder forlods skønner hvor mange testbesvarelser, der ikke opfylder minimumskravet med henblik på tilbagemeldingen til brugerne af testene, jf. afsnit 6.5.3- 6.5.8, således at de scorede test fordeles som ovenfor beskrevet.

Det forventes, at Tjenesteyder registrerer forløbet af de faktisk gennemførte test, således at det fx med udgangspunkt i råscorefordelinger for de enkelte test, vil være muligt at vurdere standardiseringen, og etablere et grundlag for evt. anvendelse af andre standardiseringer og skalaer. I den forbindelse skal Tjenesteyder kunne skelne mellem test gennemført i forskellige sammenhænge. Således forventes lagt særligt vægt på den første (af evt. flere) test, som en elev gennemfører mellem 1. april og sommerferien, og mindre, evt. ingen, vægt på test gennemført i resten af året.

Tilsvarende forventes Tjenesteyder at registrere resultater fordelt på køn og alder og kunne orientere Undervisningsministeriet om resultaterne heraf.

6.4.5. National Standard

I forlængelse af ovenstående skal Tjenesteyder på anmodning rådgive Undervisningsministeriet om fastlæggelse af en national standard med udgangspunkt i testenes resultater, og Tjenesteyder skal således komme med et forslag til en beregnet standard for hver it-baseret test (fag og klassetrin). Denne rådgivning vil blive rekvireret som ad-hoc rådgivning (option, jf. Bilag 9 Optioner).

Tjenesteyder skal sikre, at såfremt CPR-nummer anvendes i forbindelse med afvikling af test og opsamling af testresultat, at CPR-nummeret slettes i Tjenesteyders register efter endt anvendelse.

6.4.6. Scoring af test

Det forventes i forlængelse af ovenstående, at Tjenesteyder kan score de konkret aflagte test såvel for hvert profilområde for sig som for testen under et, ved at udfærdige en råscore, der bygger på en aggregering af besvarelserne af de enkelte items. Kravene til råscoren for hver profilområde og for testen som helhed er, at den på et fagligt (statistisk og pædagogisk) velfunderet grundlag sammenvejer besvarelsen (rigtig, forkert, blank) med sværhedsgraden af de enkelte items, således at råscoren så præcist som muligt afspejler elevens standpunkt - udfra de besvarede opgaver.

Råscoren anvendes som grundlag for tilbagemeldingen (resultatet) af testen på 5 trins-skalaen, jf. afsnit 6.4.4.

6.4.7. Monitorering og fornyelse

Tjenesteyder skal løbende monitorere resultater på opgave- og itemniveau for alle test og skal ligeledes løbende vurdere, om statistikken på resultatet giver anledning til justeringer af opgave eller items (herunder opgavetype, opgaveformulering, m.m.). Fører problemer med en opgave eller et item til, at der skal ske en kassering, forventes det, at det erstattes af mindst et tilsvarende antal opgaver/items, der dækker de berørte trinmål. Det samme gælder for forældede, eksponerede eller for hyppigt anvendte opgaver. Der skal som minimum udskiftes 5 % af opgaverne pr. år.

Der skal herudover hvert år tilføres nye opgaver/items svarende til en årlig tilvækst på mindst 5 % per it-baseret test.

Opgaver, der føjes til opgavebanken, skal afprøves, standardiseres og normeres i forhold til de bestående opgaver med hensyn til tidsforbrug og sværhedsgrad, så testbesvarelser bliver sammenlignelige over tid, uanset at der er sket en vis udskiftning af opgaver/items.

6.5. Rapportering

6.5.1. Generelt

Krav 12.

Rapportering

Tjenesteyder skal udvikle rapportering fra de it-baserede test i overensstemmelse med beskrivelserne i dette afsnit.

Info. 10.

Rapportering

Tjenesteyder skal i tilbudet beskrive rapporteringsmulighederne og give udkast til alle de krævede rapporteringer, herunder tilbagemeldinger for hver målgruppe for en test i matematik 3. klasse og en test i dansk 8. klasse.

Undervisningsministeriet forventer, at rapportering fra de it-baserede test styres af lærerne og andre, der skal modtage rapporterne. Således forventes lærerne at kunne logge på Evalueringsportalen (jf. afsnit 6.7.2), og se eller downloade rapporter fra klassens test, evt. som en samlet pakke (jf. afsnit 8.5.1). Skoleleder, skoleforvaltninger og Undervisningsministeriet forventes på tilsvarende vis at kunne logge

på Evalueringsportalen og se eller hente de relevante rapporter, som de har adgang til.

Det vil være skolens ansvar at formidle elevens resultater til dennes forældre. Eleven skal ikke modtage en tilbagemelding direkte efter testen fra testsystemet

6.5.2. Profiler

Som beskrevet i afsnit 6.2.3 og afsnit 6.4.4 ovenfor skal tilbagemeldingen fra testene ske i form af en profil, hvor elevens standpunkt beskrives i forhold til en underliggende indplacering på fem trin.

Eksempler på profilbeskrivelse for matematik 6. klasse er vedlagt i Appendiks 2.

Undervisningsministeriet ser gerne forslag til en tilbagemelding, der er mere detaljeret (men fortsat valid) i forhold til elevens faktiske præstation.

Har eleven nået for få items inden for et profilområde til en underbygget tilbagemelding, gives ingen tilbagemelding på dette profilområde.

Alle tilbagemeldinger om den enkelte elevs standpunkt og præstationer skal gives til læreren/skolen, der har ansvaret for den videre formidling til forældre.

6.5.3. Tilbagemeldinger til lærere

Tilbagemeldingen til læreren fra hver test skal omfatte to rapporter for hver elev, samt to rapporter vedrørende hele klassens test:

1. Profilbeskrivelse for hver elev
2. Testrapport for hver elev
3. Testrapport for klassen
4. Profiloversigt for klassen

Profilbeskrivelse for hver elev

Profilbeskrivelsen for den enkelte elev skal omfatte en beskrivelse af de enkelte profilområders sammensætning samt en verbal beskrivelse af elevens standpunkt i forhold til profilområdet. Se eksemplerne i Appendiks 2. Denne tilbagemelding skal også kunne bruges af skolen som en tilbagemelding til forældrene. Undervisningsministeriet forventer, at en profilbeskrivelse på papirform fylder ca. 1-2 A4-sider.

Testrapport for hver elev

Testrapporten er en rapport over elevens fulde testforløb, der rummer:

- Gengivelse af det enkelte spørgsmål (i den samme rækkefølge som eleven har fået spørgsmålene).
- Oplysning om, hvad eleven har svaret, og om rigtigheden heraf.
- Oplysning om spørgsmålets sværhedsgrad, den normerede vs. anvendte tid.
- Opgavetype, kendeord samt henføring til trinmåsenhed, trinmål og profilområde.

Testrapport for klassen

For hver test skal læreren have en rapport om hele klassens test. Rapporten skal omfatte:

- Oversigt over elevernes resultater (samlet fremstilling af profiler, histogram over profilfordelinger)
- Klassens samlede profil
- Antal elever, der har deltaget i testen i klassen
- Evt. om muligt en samlet oversigt over elevernes besvarelser af forskellige opgavetyper

Profiloversigt for klassen

En profiloversigt er en liste over eleverne i klassen med angivelse af deres profiler.

Læreren skal endvidere for hver test have adgang til følgende vejledningsmateriale om test:

- Redegørelse for de trinmål eller dele heraf, som indgår i testen.
- Redegørelse for, hvad der ligger i hvert profilområde, herunder sammenhængen med de udvalgte trinmål.
- Redegørelse for, hvordan de i opgavebanken anvendte opgavetyper generelt anvendes til at belyse profilen.

I den generelle vejledning eller i de fagspecifikke materialer skal læreren kunne finde:

- Vejledning om fortolkning af profiler for enkelte elever og for klassen, herunder om hvilke yderligere evalueringsværktøjer, der kan belyse evt. problemer nærmere.
- Vejledning om, hvordan resultaterne af de it-baserede test kan anvendes som grundlag for vejledningen af den enkelte elev, for undervisningens videre planlægning og for underretning til forældrene om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Profilbeskrivelser skal kunne udleveres til hjemmet, og skal derfor affattes på dansk i et alment forståeligt sprog. De øvrige rapporter er rettet mod professionelle og skal udformes på dansk i et præcist, fagligt sprog.

6.5.4. Tilbagemeldinger til elever

Eleverne forventes ikke at skulle have særskilt tilbagemelding. Se dog optioner.

6.5.5. Tilbagemeldinger til forældre

Forældre skal ikke have særskilt tilbagemelding.

6.5.6. Tilbagemeldinger til skoleledelse

Tilbagemeldingen til skolens ledelse skal indeholde følgende:

- Oversigt over klassernes gennemsnitsprofiler i de enkelte test.
- Skolens samlede profil for den valgte test (fag/klasse).
- Antal elever, der har deltaget i testen i hver klasse og i alt på skolen.
- Liste over de enkelte elevers besvarelse (kun score) i hver klasse.

Alt materiale til denne målgruppe skal udformes på dansk i et præcist, fagligt sprog.

6.5.7. Tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen/forvaltningen

Tilbagemeldinger til kommunalbestyrelsen/forvaltningen skal indeholde:

- Oversigt over skolernes gennemsnitsprofiler på dette klassetrin.
- Antal elever, der har deltaget i testen på hver skole og i alt i kommunen.
- Kommunens samlede profil for den valgte test (fag/klasse).

Alt materiale til denne målgruppe skal udformes på dansk i et præcist, fagligt sprog.

6.5.8. Tilbagemeldinger til Undervisningsministeriet

Tilbagemeldinger til Undervisningsministeriet skal indeholde:

- Oversigt over kommunernes gennemsnitsprofiler på dette klassetrin.
- Antal elever, der har deltaget i testen i hver kommune og i alt på landsplan.
- Samlet landsprofil for den valgte test (fag/klasse).

Undervisningsministeriet skal ydermere på anfordring kunne få udleveret elektronisk udtræk af alle data.

Alt materiale til denne målgruppe skal udformes på dansk i et præcist, fagligt sprog.

6.6. Vejledning om it-baserede test

6.6.1. Brugervejledning

Krav 13.

Brugervejledning til it-baserede test

Tjenesteyder skal udarbejde vejledninger, som sætter brugerne af de it-baserede test (lærere og elever) i stand til at anvende testene og til at udføre de øvrige opgaver, der er i forbindelse her med. Vejledningerne skal løbende svare til den faktiske funktion af testene og skal kvalitetsudvikles på grundlag af brugertilbagemeldinger, evalueringer mv.

Lærere, der skal anvende de it-baserede test, har behov for let tilgængelige vejledninger i, hvordan de fx aktiverer testen for klassen, sikrer at eleverne kan tilgå dem, overvåger forløbet af testene og får adgang til rapporter mv. fra testene.

Elever, der skal tage de it-baserede test, har behov for en introduktion og vejledning til dette.

Materialet kan indgå i den generelle vejledning om løbende intern evaluering. Materialer rettet mod lærere skal affattes på dansk i et præcist, fagligt sprog. Materialet rette mod elever skal findes i alderssvarende udgaver.

6.6.2. Demonstrationsudgaver af It-baserede test

Tjenesteyder skal udvikle en demonstrationsudgave af hver test, som kan lægges på Evalueringsportalen til fri afbenyttelse for interesserede. Demonstrationsudgaven behøver ikke være adaptiv eller randomiseret, og varigheden kan være kortere, fx 10 minutter.

Demonstrationsudgaven skal baseres på opgaver, der svarer til den pågældende test og skal indeholde opgaver af middel sværhedsgrad, der kan give et rimeligt indtryk af et testforløb.

I tilknytning til demonstrationsudgaven skal brugeren efterfølgende kunne se resultat og tidsforbrug. Der skal dog ikke gives profiltilbagemeldinger på testen, men gives en beskrivelse af, hvordan sådanne er bygget op i den rigtige test.

Krav 14. Demonstrationsudgaver af it-baserede test

Tjenesteyder skal give offentligheden adgang til en demonstrationsudgave af hver af de 12 test på Evalueringsportalen.

6.6.3. Beskrivelse af grundlaget for it-baserede test

Krav 15. Beskrivelse af grundlaget for it-baserede test

Tjenesteyder skal til brug for de lærere, som benytter testene, udarbejde beskrivelser af, hvordan testene er tilrettelagt. Lærerne skal således bl.a. have adgang til:

- Oversigt over de trinmål og trinmålsenheder, som hver test omfatter, samt over hvad der ligger i hvert profilområde.
- Forklaring på testenes virkemåde og faglige baggrund, herunder hvordan de i opgavebanken anvendte opgavetyper anvendes til at belyse profilområderne.

Vejledningerne skal løbende svare til den aktuelle tilrettelæggelse af testene og skal løbende kvalitetsudvikles på grundlag af brugertilbagemeldinger, evalueringer mv.

6.7. Afvikling af it-baserede test

6.7.1. Elevens gennemførelse af en test

De it-baserede test skal anvendes af elever fra 2.-9. klasse. Der skal derfor udvikles en applikation, som er anvendelig for både små og store elever.

Applikationen skal danne rammen om afviklingen af den enkelte test. Det forudsættes, at der sker et personligt log-on (via UNI-login som beskrevet i Bilag 12). Eleven skal guides i gennem testen uden behov for vejledning eller indgriben fra læreren. Det er dog ikke tanken, at testen skal starte automatisk, eller slutte automatisk efter den normerede varighed. I stedet tænkes læreren at instruere eleverne om at begynde, og om at afslutte. Til støtte for lærerens evt. beslutning om forlængelse af testen for alle eller enkelte elever, bør applikationen for hver elev vise, hvor mange items der er besvaret, og om der er tilstrækkeligt til at give en underbygget tilbagemelding, jf. afsnit 6.3.3.

Undervisningsministeriet forventer ikke, at eleven skal kunne rette afgivne besvarelser, eller at eleven efter testen skal kunne se, hvilke svar der var rigtige eller forkerte.

Af hensyn til målingen af elevens tidsforbrug på opgaveløsningen må Tjenesteyder udvikle en model for tidtagning, der ikke påvirkes af systembelastningen og andre eleven uvedkommende forhold.

Krav 16. Brug af Evalueringsportalen - elev

Tjenesteyder skal beskrive, hvordan en elev oplever en it-baseret test fra start til slut.

6.7.2. Overordnet planlægning og styring

De it-baserede test skal stilles til rådighed for skolerne hele skoleåret, men den obligatoriske anvendelse forventes at blive i perioden 1. april til udgangen af skoleåret. For året 2006 stilles de it-baserede test dog først til rådighed 1. maj 2006. Tjenesteyder skal sikre en passende kapacitet til afvikling af testene under de forskellige belastningsforhold, som beskrevet i bilag 12. Der erindres om, at der i perioden 1. april til udgangen af skoleåret, skal afvikles it-baserede afgangsprøver som vil beslaglægge skolernes udstyr i ca. 14 dage i maj.

Det kan beregnes, hvor mange brugere der potentielt vil anvende de it-baserede test. En årgang udgør ca. 50.000 elever i folkeskolen og ca. 10.000 i de frie grundskoler. Den 1. maj 2006 lanceres de første tre test til elever i folkeskolen. Fratrullet de oven for nævnte 14 dage, betyder det, at der er ca. 20 arbejdsdage til at afvikle 180.000 elevers testtest. Dette modsvarer, forudsat at en test kan planlægges, en afvikling af 9.000 elever om dagen – og det inden for tidsrummet 8.00 – 14.00, altså i alt seks undervisningslektioner. Der skal i Tjenesteyders løsning udvikles et bookingsystem, men på trods af det, må det påregnes, at antallet af test, der skal afvikles om dagen, kan variere temmelig voldsomt. De resterende ni test lanceres efter 1. maj 2006, senest 1. april 2007.

Krav 17. Orientering af skolerne

Tjenesteyder skal primo januar 2006, med henblik på skolernes planlægning, orientere skolerne om tidsplanen, herunder hvornår de kan forvente at få hvilke informationer, om hvornår de kan forvente at kunne anvende de tre første test, samt hvilke betingelser skolen skal opfylde, for at kunne anvende testene (elevregistreringer, krav til skolernes udstyr og øvrige tekniske faciliteter).

Der skal primo januar 2007, med henblik på skolernes planlægning, ske en orientering af skolerne på tilsvarende vis.

For at sikre uforstyrret afvikling af testforløb for den enkelte test, kan der være behov for at give adgang til en bookingordning, der sikrer en prioriteret kapacitet og adgang til testene. Kapacitet behandles også i Bilag 12.

Krav 18. Booking-facilitet til planlægning af it-baserede test

Tjenesteyder skal etablere en booking-facilitet, der tilgodeser følgende:

- Det må ikke være muligt at booke en it-baseret test til en elev mere end 2 gange frem til 1. april hvert skoleår.
- Det må ikke være muligt at booke en it-baseret test til en elev mere end 1 gang fra 1. april frem til sommerferien hvert skoleår.
- Gennemfører eleven ikke sin planlagte test (fx pga. sygdom), skal der frigøres bookingmulighed for den pågældende elev.
- Den enkelte elev har kun et forsøg fra 1. april frem til sommerferien.
- Tjenesteyder må påregne, at der kun er 15 dage til at afvikle it-baserede test i perioden 1. maj til sommerferie år 2006.
- Tjenesteyder må påregne, at der kun er 25 dage til at afvikle it-baserede test i perioden 1. april til sommerferie år 2007.
- Booking skal kunne ske fra 1. april 2006 for de første tre test.
- Booking skal kunne ske fra 1. januar 2007 for de efterfølgende test.

Tjenesteyder skal etablere en lærerrettet funktion, der tillader læreren at styre elevernes adgang til tage de it-baserede test, herunder klassevis og enkeltvist, inden for kalenderperioder eller evt. bestemte lektioner. Funktionen skal ligeledes give lærerne adgang til de rapporter mv. som knytter sig til testene.

Info. 11. Brug af Evalueringsportalen - lærer

Tjenesteyder skal beskrive, hvordan en lærer bruger og oplever Evalueringsportalen fra det øjeblik, hun tager første skridt hen imod, at hendes klasse skal gennemføre en it-baseret test til og med, hun har down-loadet klassens resultat.

7. Offentlig kampagne til fremme af evalueringskultur i folkeskolen

7.1. Introduktion

Med henblik på at medvirke til at fremme evalueringskulturen i folkeskolen og på at udbrede kendskabet til Evalueringsportalen, skal leverancen af Evalueringsportalen følges af en bredt anlagt offentlig kampagne rettet mod forskellige interessenter (ledere, lærere, elever, forældre, skolebestyrelser, kommuner m.fl.).

Kampagnen skal specielt sigte på at skabe opmærksomhed om og positiv og konstruktiv omtale af evalueringsinitiativet og lanceringen af redskaberne i Evalueringsportalen. Kampagnen skal oplyse offentligheden og de berørte i almindelighed, samt tilbyde nærmere information til interesserede, herunder specielt lærere og forældre.

Kampagnen skal også formidle, at der er et nyt lovgrundlag for den løbende interne evaluering.

Undervisningsministeriet vil forud for og parallelt med denne kampagne iværksætte formidlingsaktiviteter over for kommuner og interesseorganisationer. Der skal ske en koordinering af aktiviteter mellem ministeriet og Tjenesteyder.

Krav 19.

Kampagne for fremme af evalueringskulturen i folkeskolen

Tjenesteyder skal planlægge og gennemføre en kampagne for at fremme evalueringskulturen i folkeskolen i samarbejde med Undervisningsministeriet.

Krav 20.

Kampagnens elementer

Kampagnen skal dels skabe opmærksomhed i det offentlige rum og blandt lærere, ledere, skolebestyrelser, forvaltninger og kommunalbestyrelser, dels rumme tilbud om information og dialog til interesserede, bl.a. på Evalueringsportalen. Kampagnen skal rumme elementer, som specielt henvender sig til seminarierne og de lærerstuderende.

Info. 12.

Skitseforslag til kampagne

Tjenesteyder skal udarbejde skitseforslag til kampagne med økonomiske overslag, inkl. de ydelser, der nævnes i kravet nedenfor.

- Krav 21. Kampagneelementer på Evalueringsportalen**
Tjenesteyder skal på Evalueringsportalen tilbyde oplysning om Tjenesteyders initiativer og planer, pressemeddelelser etc. samt relevante nyheder om evaluering (fx presseklip, meddelelser fra ministeriet, relevante links, adgang til at se resultater af brugerundersøgelse, liste med svar på hyppigt stillede spørgsmål om evaluering og Evalueringsportalen, herunder om it-baserede test (FAQ), mulighed for at tilmelde sig en nyhedsservice med levering pr. e-post, diskussionsfora og erfaringsudveksling.)
- Info. 13. Kampagneelementer på Evalueringsportalen**
Tjenesteyder skal i tilbudet beskrive, hvordan Evalueringsportalen fungerer set i et kampagneperspektiv.

7.2. Forventninger til Kampagne

7.2.1. Ramme for kampagne

Undervisningsministeriet har i dette og de følgende afsnit beskrevet sine forventninger til en kampagne i generelle vendinger. Kampagnen skal imidlertid tilrettelægges i overensstemmelse med de øvrige leverancer og med modtagelsen heraf i offentligheden og i folkeskolen. Det er derfor ikke muligt endeligt at fastlægge kampagnedydelsen ved kontraktindgåelsen, og Undervisningsministeriet må have adgang til både at træffe afgørelse om planlægning, valg af elementer og udformningen af de enkelte kampagneelementer.

Tjenesteyders tilbud vil derfor være at opfatte som en ramme for Tjenesteyders ydelser, inden for hvilke der kan aftales udskiftning af ydelser og aftales detaljerede planer.

Med henblik på at afstemme forventningerne til den tilbudte ramme, tilkendegiver Undervisningsministeriet, at man forventer, at de tilbudte kampagnedydelser vil være mindre end 1 mio. kr. i det første kontraktår, og mindre end dette i de følgende kontraktår. (Dette beløb omfatter ikke det vejledningsmateriale, der leveres som del af den generelle vejledning, og heller ikke demoversioner af de it-baserede test.)

7.2.2. Målgrupper og idé

Kampagnens målgrupper er:

- Lærere, ledere og andre professionelle i folkeskolen
- Skolebestyrelser
- Skoleforvaltninger, kommunalbestyrelser
- Lærerseminarier
- Pressen
- Forældre og elever i de ældste klasser
- Offentligheden.

Kampagnen skal dels skabe opmærksomhed i det offentlige rum og blandt lærere, ledere, skolebestyrelser, forvaltninger og kommunalbestyrelser, dels rumme tilbud om information og dialog til interesserede, bl.a. på Evalueringsportalen. Kampagnen skal rumme elementer, som specielt henvender sig til seminarierne og de lærerstuderende.

7.2.3. Opmærksomhed i det offentlige rum

Kampagnen skal eksponere initiativet til fremme af evalueringskulturen i det offentlige rum og derigennem henlede offentlighedens opmærksomhed på initiativet. Eksponeringen i det offentlige rum skal medvirke til at bringe evaluering på dagsorden i folkeskolen og i skole/hjem-samarbejdet. Samtidig skal kampagnen synliggøre tilbudene om vejledning om evaluering på Evalueringsportalen samt tilbuddet om dialog om evaluering med Tjenesteyderen.

Eksponeringen forudsættes primært at skulle opnås gennem redaktionel omtale i medierne, på foranledning af nyheder, pressemeddelelser og gode historier om evaluering og Evalueringsportalen.

I mindre omfang kan det blive nødvendigt at tilrettelægge særlige begivenheder (fx indvielse af Evalueringsportalen eller præsentation af elementer heraf), som kan tiltrække offentlig opmærksomhed.

Undervisningsministeriet anser betalt markedsføring (annoncer, medier, plakater, busstreamers, flyers, brochurer) for mindre relevant. Undervisningsministeriet forventer heller ikke, at der produceres et indslag til OBS i tv.

Derimod kan der være en mulighed at producere video- eller demonstrationsmateriale, som kan sendes til medierne og evt. bruges af de elektroniske medier i nyhedsindslag.

7.2.4. Opmærksomhed blandt lærere m.fl.

Kampagneelementer skal også målrettes direkte mod lærere og ledere, skolebestyrelser, skoleforvaltninger eller kommunalbestyrelser. Målet er også her at bringe evaluering på dagsordenen. Specielt er målet at henlede målgruppens opmærksomhed for tilbuddene om dialog og på Evalueringsportalen.

Midlerne her kan være forskellige, fx

- Målrettet mediedækning, foranlediget af nyheder, events etc.
- Direkte henvendelse til skoler eller enkeltpersoner med breve, brochurer, flyers etc.

Direkte post, herunder pr. e-post, skal bruges i afpasset omfang, herunder i overensstemmelse med reglerne for god markedsføringsskik. Efter konkret aftale kan undervisningsministeriet formidle vigtige meddelelser via sit e-post-katalog.

Der er en glidende overgang mellem kampagneelementer og den løbende kontakt, som lærere og ledere forventes at skulle have med tilbudene på Evalueringsportalen, jf. nedenfor i afsnit 7.2.5 og i øvrigt afsnit 8.

7.2.5. Invitation til faglig dialog

Som led i lanceringen og formidlingen af Evalueringsportalen, samt som led i kvalitetssikring og videreudvikling af evalueringsredskaberne, herunder de it-baserede test, skal Tjenesteyder indbyde lærere og skolebestyrelser til seriøs, faglig dialog om evaluering i folkeskolen i almindelighed og Evalueringsportalens tilbud i særdeleshed.

Aktiviteterne kan omfatte

- Præsentationer, konferencer og workshops (nationalt, regionalt eller lokalt)
- Dialogfora på hjemmesiden.

Det er vigtigt, at Tjenesteyder involverer sig aktivt i dialogen med lærere og skolestyrelser, fx. som ordstyrere i elektroniske diskussionsfora, og at deltagerne oplever at blive hørt og taget alvorligt. Tjenesteyder skal derfor inddrage erfaringerne fra dialogen i videreudviklingen af Evalueringsportalen og give kvalificerede tilbagemeldinger, der viser, i hvilket omfang kritik og forslag har indvirkning på den videre udvikling.

Tjenesteyder bør tillige gøre erfaringsudveksling mellem lærer og andre interesserede mulig på Evalueringsportalen, fx således, at lærere kan indsende eksempler på evalueringsforløb, som de vil dele med andre ("bedste praksis").

Tjenesteyder skal naturligvis overvåge disse dialogfora mv. med henblik på at undgå misbrug, men dialogen bør være åben, og Tjenesteyder forventes ikke at tage ansvar for de bidrag, herunder til "bedste praksis", som indsendes.

Der er en glidende overgang mellem den faglige dialog, der betragtes som en del af kampagnen, og den support og vejledning, som Tjenesteyder skal stille til rådighed for brugerne af portalen.

7.2.6. Lærerseminarierne

Tjenesteyder skal specielt målrette en del af initiativerne mod lærerseminarierne og deres studerende.

Såvel præsentation og dialog på seminarierne som invitation til deltagelse i debatten på Evalueringsportalen kan være aktuelt.

7.2.7. Branding

Udvikling af et prægnant brand for evaluering og Evalueringsportalen kan være et vigtigt udgangspunkt for kampagnen. Undervisningsministeriet ønsker i givet fald at drøfte brand og design indgående med Tjenesteyder.

Som et led i en branding kan udvikles en model for, hvordan de enkelte skoler på deres hjemmesider kan skilte med, hvordan de anvender evaluering i undervisningen (men ikke resultater af evaluering).

7.2.8. Kampagneelementer på Evalueringsportalen

Som nævnt ovenfor skal kampagnen bl.a. lede interesserede hen til Evalueringsportalen. Det forventes primært at være lærere og ledere i folkeskolen, men også pressen, forældre, skolebestyrelsesmedlemmer m.fl., der vil besøge Evalueringsportalen i denne anledning.

Evalueringsportalen skal på sin side rumme indgange og spor, som understøtter den brede kampagne. Der vil i vidt omfang blot være tale om at lede den besø-

gende hen til de mest relevante steder på portalen, men der vil også som nævnt ovenfor være behov for elementer, der særligt understøtter kampagnen.

I kampagneperspektiv forventes Evalueringsportalen at rumme følgende elementer:

- Information til borgere og forældre om evalueringsinitiativer*.
- Oplysning om Tjenesteyders initiativer og planer, pressemeddelelser etc.
- Andre relevante nyheder om evaluering (presseklip, meddelelser fra ministeriet etc., evt. med links).
- Adgang til at se resultatet af brugerundersøgelser o.l.*
- Diskussionsfora og erfaringsudveksling.
- Demo-versioner af alle it-baserede test*.
- En liste med hyppigt stillede spørgsmål om evaluering og Evalueringsportalen, herunder om it-baserede test (FAQ)*.
- Mulighed for at tilmelde sig en nyhedsservice, fx med levering pr. e-post (både for registrerede og ikke registrerede brugere).

De professionelle brugere forventes at bevæge sig frem til vejledningen om evaluering og de fagspecifikke inspirationsmaterialer, men det betragtes ikke her som en del af kampagnekonceptet. Elementer markeret med "*" i oversigten ovenfor er heller ikke ydelser under Kampagne, men dele af andre ydelser.

7.3. Sammenhænge

Krav 22.

Deltagelse i Undervisningsministeriets formidling

Tjenesteyder skal stille sig til rådighed for at deltage i op til 20 arrangementer i hele landet (maks. 1 dags varighed) med henblik på præsentation af Evalueringsportalen eller dialog, om de leverede ydelser. Arrangementerne kan være fordelt over hele kontraktperioden.

7.3.1. Sammenhæng med Undervisningsministeriets initiativer

Som nævnt vil Undervisningsministeriet forud for og parallelt med denne kampagne iværksætte sædvanlige formidlingsaktiviteter over for kommuner og interesseorganisationer.

Der skal ske en koordinering af aktiviteter mellem Undervisningsministeriet og Tjenesteyder.

Undervisningsministeriet er positiv overfor at deltage, evt. med indlæg, ved arrangementer, som Tjenesteyder skal afholde. Der skal indgås særskilt aftale herom.

Tjenesteyder må forvente at blive inddraget i arrangementer i tilknytning til andre initiativer, herunder lancering af efteruddannelse for lærere om evaluering.

7.3.2. Sammenhæng med milepæle

Kampagnen skal planlægges og afvikles i forhold til milepæle i og uden for projektet, således fx lanceringen af nye elementer på Evalueringsportalen, gennemførelse af nationale test, samt offentliggørelse af resultater fra internationale undersøgelser som har relation til evaluering i folkeskolen.

Der kan også være grund til at søge at påvirke debatten, når folkeskolen af andre grunde kommer til debat i medierne, fx i forbindelse med skolestarten.

8. Evalueringsportalen

8.1. Formål og målgrupper

8.1.1. Formål

Evalueringsportalen skal fungere som indgang til de materialer og test, der udvikles som en del af de øvrige ydelser i nærværende udbud.

Evalueringsportalen skal således fungere som distributionskanal for følgende materialer:

- Den generelle vejledning om løbende intern evaluering (jf. kapitel 3).
- Fagspecifikke inspirationsmaterialer (jf. kapitel 4).
- Materialer til brug ved sprogscreening af tosprogede børn/elever (jf. kapitel 5).
- Offentlig kampagne til fremme af evalueringskultur i folkeskolen (jf. kapitel 7).
- Demonstrationsudgaver af it-baserede test (jf. afsnit 6.6.2).

Evalueringsportalen skal endvidere fungere som indgang til de it-baserede test (jf. kapitel 6) Tjenesteyder må overveje, om portalen som sådan en hensigtsmæssig platform for selve afviklingen af testene.

8.1.2. Målgrupper

Evalueringsportalens skal som omtalt i de forudgående kapitler rumme forskellige informationer tilpasset forskellige målgrupper – både for så vidt angår sproglig formulering, (aldersvarende sprog til elever, alment forståeligt sprog til voksne og et præcist fagligt sprog til professionelle), og for så vidt angår de forløb, som informationerne præsenteres i.

Der opereres med følgende primære målgrupper (se også afsnit 2.2) på Evalueringsportalen:

1. Lærere og ledere i folkeskolen samt andre professionelle i folkeskolen
2. Elever
3. Forældre
4. Skolebestyrelser
5. Forvaltninger/kommunalbestyrelser
6. Borgere, herunder presse.

8.2. Overordnede krav til Evalueringsportalen

Indhold er i udbudsmaterialet anvendt som dækkende betegnelse for tekster, billeder, videosekvenser, hjælpetekster, diagrammer, sitemap m.m. på Evalueringsportalen i den udstrækning tekst mv. ikke er omfattet af it-baserede test eller materialer.

8.2.1. Krav til materialer

I kapitel 3-5 og 7 ovenfor er beskrevet en række specifikke krav til de materialer, som Evalueringsportalen skal rumme. For alle disse materialer gælder, at de skal være udarbejdet på et solidt fagligt grundlag.

Krav 23.

Fagligt funderet materiale

Evalueringsportalens materialer skal være udarbejdet på et solidt fagligt grundlag.

Info. 14.

Fagligt grundlag for materialer

Tjenesteyder skal beskrive hvordan og i hvilket omfang tjenesteyder vil sikre en faglig (pædagogisk, didaktisk, kommunikationsmæssig etc.) kvalitet af de materialer, som præsenteres i Evalueringsportalen, herunder i hvilket omfang materialerne hviler på et forskningsmæssigt grundlag.

8.2.2. Materialers præsentation i Evalueringsportalen

Præsentationen skal tilrettelægges således, at den kan bruges i forskellige sammenhænge (spor), hvoraf skal fremhæves:

- Materialet skal kunne bruges som generel orientering af lærere om formålet med initiativet til fremme af evalueringskulturen i folkeskolen og de dertil hørende redskaber og metoder. Der skal derfor etableres et spor, som leder den professionelle lærer frem til en oversigt over materialet og til en oversigt over formålet.
- Materialet skal også kunne bruges i den enkelte lærers konkrete arbejde med tilrettelæggelse af undervisningen og dens evaluering, gennemførelse af evalueringen, formidling til forældrene og opfølgning i form af ændringer i undervisningspraksis. Der skal derfor etableres spor, som leder læreren frem til konkrete anvisninger og eksempler i dette materiale og i de fagspecifikke inspirationsmaterialer (samt til Fælles Mål og KIF).
- Materialet skal også kunne bruges til orientering af offentligheden og forældre, bl.a. i forbindelse med skole-hjem samarbejdet vedrørende evaluering i folkeskolen. Der skal derfor etableres indgange til materialet, der leder til et generelt spor med alment tilgængelige, overordnede beskrivelser af intern eva-

luering i folkeskolen, herunder beskrivelser af evalueringsmetoder og deres anvendelse.

Spor kan fx realiseres gennem artikler eller artikelsier udformet med henblik på dette spor og/eller oversigtssider, sidebars, links etc., der leder brugeren hen langs sporet til de relevante materialer (på kryds og tværs i forhold til materialer og sammenhænge).

Det er Tjenesteyders ansvar, at der er materialer og spor, der opfylder målgruppernes behov.

Materialerne i øvrigt skal være tilpasset mediet, herunder:

- Korte artikler (så vidt muligt maks. to skærmsider)
- Links til forudgående tekst, næste tekst, overordnet tekst, uddybende tekst, eksempler, materiale mv.

Krav 24. Måltrettet præsentation af materiale

Tjenesteyder skal præsentere materialet i Evalueringsportalen således, at de forskellige målgrupper uden vanskelighed kan finde og anvende de dele af materialet, som de specielt har behov for at bruge.

8.2.3. Etablering og drift af Evalueringsportalen

Mindstekrav 6. Etablering og drift af Evalueringsportalen

Tjenesteyder skal etablere og drive en Evalueringsportal, der skal fungere som platform for de materialer og de test, der udvikles som en del af de øvrige ydelser under udbudet, og som er beskrevet andetsteds i kravspecifikationen.

Krav 25. Vedligeholdelse og videreudvikling af Evalueringsportalen

Tjenesteyder skal vedligeholde Evalueringsportalen, herunder rette evt. fejl, ajourføre oplysninger, og udbedre konstaterede mangler. Tjenesteyder skal tillige løbende videreudvikle portalen på baggrund af interne og eksterne evalueringer, brugerdialog mv. mht. kvalitet og brugbarhed.

8.3. Informationsstruktur og navigation

Målet for informationsformidlingen og strukturen er, at den skal foregå på en for brugeren overskuelig måde, så relevant information findes hurtigt og effektivt.

Evalueringsportalen skal, når brugerne efterspørger, søger og finder information, fremstå som en attraktiv, effektiv og brugervenlig informationskilde.

Følgende afsnit vil kort beskrive de overvejelser og krav, som Undervisningsministeriet har gjort sig i forbindelse med, hvordan informationsformidlingen skal foregå på Evalueringsportalen.

Evalueringsportalen skal tilbyde brugerne flere forskellige måder at finde samme information:

1. Ved almindelig søgning
2. Ved avanceret søgning
3. Ved brug af tværgående indgange på fag
4. Ved brug af tværgående indgange på klasse-trin
5. Ved selektiv fravælgelse af informationerne på grundlag af metadata
6. Ved brug af beslutningstræer.

De enkelte navigationsmuligheder skal være stringente, så der er et element af genkendelse, der hjælper brugeren.

8.3.1. Informationsstruktur

Formålet med at opbygge informationsstrukturer i Evalueringsportalen er at give brugeren et overblik over en given informationssamling. Evalueringsportalen skal tilbyde forskellige metoder til at vise informationsstrukturer. Strukturmetoderne kan fx kan være:

- Sitemap
- Evalueringsformer
- Fag
- Klassesettrin
- Beslutningstræer
- Søgning.

De forskellige former for informationsstrukturer præsenteres kort nedenfor, eller der henvises til andre dele af kravspecifikationen, hvor de tidligere har været beskrevet.

> Sitemap

Evalueringsportalen skal have et sitemap, som viser brugeren den aktuelle menustruktur på portalen.

Når en bruger aktiverer et link i sitemap'et skal en brødkrummesti vise, hvor eksempelvis et materiale placeret.

> **Elever i folkeskolen**

Præsentation af information til brugeren af Evalueringsportalen, på baggrund af forløb i folkeskolen, dvs. klassetrin. På baggrund af opmærkning af den enkelte information med metadata er det muligt at opbygge forskellige 'spor' inden for det valgte klassetrin. Når brugeren har valgt spor, ledes den pågældende hen til den ønskede information, der præsenteres ud fra selektering af information på grundlag af metadata.

Scenario – Elever i folkeskolen:

1. En bruger ønsker information om, i hvilke fag evalueringsmetoden it-baserede test tages i anvendelse i 7. klasse
2. Brugeren vælger '7. klasse; Evaluering' under 'Klassetrin' (ved siden af står fx 'Vejledning')
3. Brugeren præsenteres for de mulige spor 'Evalueringsmetoder' og 'Fag'
4. Brugeren vælger 'Evalueringsmetoder'
5. Brugeren præsenteres nu for evalueringsmetoder i 7. klasse.
6. Brugeren vælger 'it-baserede test' og får nu vist de fag i 7. klasse, der evalueres via it-baserede test.

> **Beslutningstræer**

Et beslutningstræ er en navigationsform, hvor dokumenterne (i fx Content Management Systemet) ikke bliver vist efter deres placering i en mappestruktur, men bliver vist på baggrund af de metadata, der er tilknyttet det enkelte dokument.

Scenario – Beslutningstræ:

1. Brugeren ønsker at finde information om et konkret emne fx matematik, og klikker på et niveau i beslutningstræet, som er en træstruktur.
2. Brugeren præsenteres for underniveauer til matematik, der gør det muligt at præcisere spørgsmålet.
3. Brugeren klikker på et af underniveauerne (fx vejledning eller fagspecifikke inspirationsmaterialer) og klikker på en artikel med et svar.

> **Søgning**

Præsentation af information, hvor brugeren indtaster et eller flere søgeord i Evalueringsportalens søgefunktion. Herefter returnerer søgefunktionen et søgeresultat, hvor resultatet er let overskueligt – og evt. struktureret efter emner.

Søgemaskine forventes som minimum at understøtte:

- At søgning kan ske i både metadata og i tekst (fritekstsøgning).
- At søgeresultatet optimeres mest muligt gennem anvendelse af faciliteter som fejlstavningsliste og stopord.
- At der kan foretages henholdsvis almindelig og udvidet søgning, hvor en udvidet søgning fx kan tilbyde brugeren:
 - Hjælp til anvendelse af booleske operatører
 - Afgrænsning ved hjælp af metadata som fx evalueringsmetode, fag, klassetrin m.m.
- At søgeresultatet præsenteres for brugeren på en overskuelig og let anvendeligt måde.
- At brugeren tilbydes hjælp i situationer, hvor der ikke findes noget ved søgningen, eller hvis der findes ”for mange” søgeresultater.

Krav 26.

Søgefacilitet

Evalueringsportalen skal have en søgefacilitet med de faciliteter, som Tjenesteyderen finder vigtigst. Søgning skal være tilgængelig overalt på Evalueringsportalen.

Info. 15.

Beskrivelse af søgefaciliteten og søgeresultater

Tjenesteyder bedes redegøre for søgemulighederne i de tilbudte løsninger og sandsynliggøre, at der opnås søgeresultater af en høj kvalitet og med korte svartider. Tjenesteyder bedes ligeledes redegøre for, hvordan søgeresultatet fremstår i brugergrænsefladen.

8.3.2. Navigation

Evalueringsportalens endelige design kendes ikke, og det er derfor heller ikke muligt at give en konkret beskrivelse af de enkelte navigationsformer i forhold til design. Undervisningsministeriet forventer, at der altid tages udgangspunkt i navigationsformer, der understøtter brugeren i navigeringen på portalen. Uanset hvilken navigationsform der vælges, skal brugeren kunne navigere gennem portalens menuer (inklusive undermenuer) og inputfelter i skærbilleder via genvejs- og tabulatortaster.

Info. 16.

Navigationsniveauer

Tjenesteyder skal oplyse, hvor mange niveauer man kan opbygge navigation i inden for de forskellige navigationsprincipper.

Info. 17. Muligheder for navigation

Tjenesteyder bedes beskrive, hvilke typer navigation systemet tilbyder, samt hvordan de ovennævnte navigationsmuligheder etableres og understøttes i løsningen.

Krav 27. Visning af link til sider med lignende informationer

Det skal være muligt at navigere i portalen via links til lignende informationer eller elementer i portalen. Links skal kunne dannes automatisk på baggrund af metadata, som er tilknyttet det enkelte dokument.

Krav 28. Centrale funktioner skal synliggøres og fremhæves

Navigation, søgning, vejledning og hjælpefunktion skal synliggøres og fremhæves i brugergrænsefladen.

8.4. Design og brugervenlighed

Designet skal sammen med sitets struktur og funktionalitet sikre, at den ønskede usability opnås – og hermed om en stor del af de opstillede succeskriterier nås.

Om brugerne oplever portalen som et effektivt og værdifuldt værktøj afhænger primært af to ting:

1. Om portalen er udformet på en måde, som svarer til brugernes forventninger og behov, og om navigationen og søgningen fungerer hensigtsmæssigt.
2. Om det er muligt at finde relevant information, der besvarer brugernes spørgsmål, ved hjælp af portalen.

Til at teste dette er der opstillet følgende usability og tilgængeligheds målepunkter:

- Alle brugere skal uanset færdighedsniveau kunne benytte portalen.
- Brugere får besvaret deres spørgsmål ved navigation eller søgning.
- Evalueringsportalen bliver brugt og brugerne er tilfredse med løsningen.
- Brugere kan effektivt finde information og oplever portalen som en attraktiv informations kilde.
- Brugere kan finde relevant information uden at opleve alvorlige usability- og tilgængelighedsfejl.

Krav 29. Anvendelse af farver, ikoner, indramning og fonte er Best Practice på nettet

Anvendelse af farver, ikoner, indramning og fonte m.m. skal leve op til Best Practice på nettet, som formidlet under ”Råd” på www.netsteder.dk (It- og Telestyrelsen). Eksempelvis skal linkfarven sættes default således at de, hvis brugeren ikke

definerer dem anderledes, er blå, når de ikke er anvendt, og violette efter et besøg. Omvendt skal understregning og blå kun anvendes ved link.

Kravene til design og brugervenlighed er uddybet i de følgende afsnit.

8.4.1. Design

Evalueringsportalen skal designmæssigt tage udgangspunkt i Undervisningsministeriets retningslinier for design (jf. www.uvm.dk).

Eksisterende design guidelines omfatter:

- Farvepalette
- Anvendte typografier
- Logo
- Opbygning af enkeltsider.

Krav 30.

Navn, logo, domænenavn

Undervisningsministeriet og Tjenesteyder skal som et led i designfasen vælge navn, logo og domænenavn for Evalueringsportalen. Undervisningsministeriets logo må forventes at skulle indgå på en eller anden måde.

Undervisningsministeriet skal godkende valget.

8.4.2. Brugervenlighed og tilgængelighed

Undervisningsministeriet vurderer, at brugervenlighed og tilgængelighed er et væsentligt element for at tilgodese den primære målgruppe for Evalueringsportalen, nemlig lærere og skoleledere og andre professionelle.

Navnlig den målgruppe skal opleve, at Evalueringsportalen er et værdifuldt værktøj, der letter deres arbejde med at finde relevante informationer. Brugernes tilfredshed vil ligeledes afhænge af, om:

- Evalueringsportalen er udformet på en måde, som svarer til brugernes forventninger og behov, og om navigationen og søgningen fungerer hensigtsmæssigt.
- Det er muligt at finde relevant information, der besvarer brugernes spørgsmål, ved hjælp af portalen.

For at teste brugervenligheden og tilgængeligheden har Undervisningsministeriet opstillet en række målepunkter:

- Brugerne får besvaret deres spørgsmål ved navigation eller søgning.
- Evalueringsportalen bliver brugt, og brugerne er tilfredse med løsningen.

- Brugere kan effektivt finde information og oplever portalen som en attraktiv informationskilde.
- Brugere vender tilbage med en vis frekvens over en periode.
- Brugere kan finde frem til relevante informationer uden at opleve alvorlige usability- og tilgængelighedsfejl.

Det er et krav, at Evalueringsportalens brugervenlighed og tilgængelighed testes. Tjenesteyder skal gennemføre dette og forelægge resultaterne fra usability testene for Undervisningsministeriet. Tilgængelighedstest skal ligeledes gennemføres af Tjenesteyder, og resultaterne forelægges Undervisningsministeriet.

Krav 31. Brugervenlig grænseflade

Evalueringsportalens brugergrænseflade skal være kendetegnet ved en høj grad af brugervenlighed, dvs. at brugere intuitiv skal kunne benytte portalen. Portalen skal modsvare brugernes forventninger, uanset brugerens grad af færdigheder i at benytte internettet. Brugervenlighed og tilgængelighed skal testes af Tjenesteyder.

Krav 32. Afvikling af it-baserede test

En it-baseret test skal kunne afvikles let og enkelt af læreren og må ikke kræve hverken specielle it-tekniske færdigheder eller administratorrolle.

Info. 18. Afvikling af it-baserede test

Tjenesteyder skal beskrive, hvordan en it-baseret test afvikles nemt for læreren.

Info. 19. Test af brugervenlighed og tilgængelighed

Tjenesteyder skal beskrive, hvordan Tjenesteyder vil teste brugervenlighed og tilgængelighed, samt hvorledes opfølgning vil ske.

Krav 33. Brugerdiallog på dansk

Alle brugerdialloger inkl. fejlmeddelelser skal foregå på dansk som standard.

Krav 34. Præsentation/visning

Portalens sidelayou opbygges, så siderne dynamisk tilpasser sig brugerens valg af skærmindstilling, vinduesstørrelse samt fontstørrelser på pc'en, dog er den mindste skærmstørrelse, der understøttes, 800x600.

- Krav 35. Tilgængelighed for brugere med funktionsnedsættelser**
Det er et krav, at brugere med funktionsnedsættelser kan benytte portalen. Portalen skal overholde de internationale anbefalinger for tilgængelighed, som er beskrevet af It- og Telestyrelsen og W3C's Web Accessibility Initiative.
- Info. 20. Tilgængelighed**
Tjenesteyder skal beskrive, hvorledes løsningen i øvrigt vil tage højde for tilgængelighedsaspektet.
- Krav 36. Designudkast til bestemte målgrupper – designbeskrivelse**
Minimum et udkast til design skal forholde sig til, hvordan man bedst leverer elementer til bestemte målgrupper. Dette indgår i designbeskrivelsen bilag 4.
- Krav 37. Retningslinier for design**
Det er et krav, at Evalueringsportalen følger Undervisningsministeriets nuværende designguidelines for valg af farvepalette, typografier og logo.
- Krav 38. Talesyntese**
Evalueringsportalen skal understøtte talesyntese.

8.5. Hjælpefunktioner

Til at understøtte brugen af Evalueringsportalen skal der være en række hjælpefunktioner, der anvendes på tværs af indgange og tjenester. Hjælpefunktionerne skal være tilgængelige overalt i Evalueringsportalen. Følgende tværgående hjælpefunktioner skal tilbydes:

- Udskrivning – Læsevenligt og tilpasset papirmediet.
- Hjælp – Generel og specifik hjælpefunktion.

8.5.1. Udskrivning

Det skal være enkelt at udskrive elementer i Evalueringsportalen, så det udskrevne er læsevenligt og tilpasset papirmediet. Desuden skal sammenhængen og kilden fremgå af udskriften.

Hvis en sammenhængende tekst opdeles i flere skærbilleder, skal det være muligt at få en samlet udskrift. Hvis en tekst indgår i flere forskellige artikler, skal printet svare til den sammenhæng, brugeren kigger på.

Print fra de enkelte skærbilleder håndteres som portalfunktionalitet. Det forudsættes, at der printes via standard printfunktionalitet på den enkelte PC. Ved hjælp af denne printfunktionalitet er det muligt at vælge printer og sætte default printer op.

Krav 39. Udskriftfunktion

Evalueringsportalen skal tilbyde en udskriftfunktion, der giver læsevenlige udskrifter af sider/portlets i portalen. Dvs. at bl.a. navigationsmenuer og baggrundsfarver bliver fjernet, så brugeren kun får udskrevet den aktuelle tekst.

Krav 40. Samlede udskriftspakker

Det skal være muligt for brugerne at udskrive samlede pakker af materiale mv. efter behov. Specielt skal det være muligt for lærere fra et skærbillede at få udskrevet hele klassens resultat af testen sammen med tilhørende beskrivelser og vejledninger.

Info. 21. Udskriftsfunktion og udskriftspakker

Tjenesteyder skal redegøre for, hvorledes udskrivningsfunktionen er realiseret i den tilbudte løsning. Tjenesteyder skal samtidig beskrive hvilke udskriftspakker, der indgår i løsningen.

8.5.2. Hjælp

Evalueringsportalen skal have en hjælpefunktion, der indeholder dels generel hjælp, dels specifik hjælp til de enkelte dele.

Krav 41. Hjælpefunktion

Evalueringsportalen skal tilbyde både generel og specifik hjælp til brugerne.

Info. 22. Hjælpefunktionens faciliteter

Tjenesteyder bedes redegøre for kommentarfunktionens funktionalitet og brugergrænseflade samt specifikt hvordan og i hvilken udstrækning, der tilbydes specifik hjælp til enkelte dele.

9. Sikkerhed

9.1. Generelt

Krav 42.**Best practice**

For at sikre, at Evalueringsportalen kan forblive troværdig for såvel myndigheder, brugere og den almene offentlighed, er der yderst vigtig at sikkerheden i og omkring portalen lever op til 'Best practice' for sikkerhedsområdet.

Info. 23.**Beskrivelse af sikkerhedsløsningen**

Tjenesteyder skal gennem tilbudsmaterialet godtgøre, at denne sikkerhed er gennemtænkt og realistisk i forhold til de potentielle trusler som man må forvente den tilbudte løsning vil være udsat for.

Krav 43.**Tjenesteyders ansvar**

Sikkerhedskonceptet skal hænge sammen med Undervisningsministeriets formål med at etablere Evalueringsportalen, herunder test-platform og opgavebank, og samtidig også hænge sammen med de funktioner der tilbydes af Tjenesteyder (herunder også optioner). Det er Tjenesteyders ansvar, at det anvendte sikkerhedskoncept i løsningen er dækkende og relevant for den ydelse, der leveres, og at sikkerheden i forbindelse med Undervisningsministeriets tilvalg af optioner justeres herefter.

Der henvises i øvrigt til Bilag 12 for aspekter vedrørende tilgængelighed.

9.2. Forudsætninger

Undervisningsministeriet ønsker at anvende UNI•C's UNI-Login til autentifikation af brugernes adgang til de it-baserede test. Det skal her bemærkes, at UNI-Login som udgangspunkt ikke identificerer brugerne over for den berørte testapplikation ved hjælp af CPR-nummer.

Undervisningsministeriet betragter det som en forudsætning for en vellykket løsning, at procedurerne for elevens adgang (login) er så lette, at behovet for lærerassistance minimeres. Det forventes, at denne forudsætning vil være tilstede, hvis testapplikationen får overført CPR-nummeret ved elevens login. Dette vil kræve en udvidelse af funktionaliteten hos UNI•C. Tjenesteyder skal i samarbejde med UNI•C identificere specifikke behov, krav og konsekvenser ved en sådan udvidelse. Såvel samarbejdet som implementeringen af den fundne løsning hos Tjenesteyder skal være omfattet af tilbudet.

Der henvises i øvrigt til kontraktens punkt 5.1.2 om proceduren i forhold til Datatilsynets godkendelse af systemet, samt til bilag 1 vedr. dialog med Datatilsynet.

En yderligere beskrivelse af, hvordan anvendelsen af UNI-Login tænkes gennemført, er vedlagt i Appendiks 3-5 til dette bilag, sammen med en beskrivelse af de krav UNI•C stiller til et samarbejde.

9.3. Risikovurdering

Info. 24.

Sikkerhedsaspekter

Tilbudsmaterialet skal beskrive sikkerhedsaspekter for Evalueringsportalen inklusiv overordnede sårbarheder, trusler og forholdsmekanismer, der anses for relevante. Beskrivelsen må gerne fremstå som en risiko-/konsekvensanalyse.

9.4. Sikkerhedsniveau

Undervisningsministeriet betragter de sikkerhedsmæssige aspekter vedrørende tilgængelighed, integritet (dvs. korrekthed) og fortrolighed som værende betydningsfulde for Evalueringsportalens succes. Der skal ske en central registrering af alle besvarelser til brug for den løbende kvalitetsudvikling af testene, herunder standardisering af bedømmelsen i form af profiler. Der pågår pt. et lovarbejde, som vil betyde, at tilbagemeldingen (testresultatet) fra en it-baseret test gøres til en fortrolig oplysning, (også når der er tale om, at resultaterne foreligger i aggregeret og/eller anonymiseret form), og undtages fra reglerne om aktindsigt i medfør af lov om offentlighed i forvaltningen. Oplysningerne vil kunne indgå som led i tilsyn mv., men bevarer herved friholdelsen fra reglerne om aktindsigt, og resultaterne må fortsat ikke offentliggøres.

Konsekvensen er,:

- at Tjenesteyder skal tage højde for, at de oplysninger, der indgår i løsningen, er underlagt loven om behandling af personoplysninger.
- den centrale database skal alene være tilgængelig for Tjenesteyder.
- den centrale database er undtaget reglerne om offentlighed i forvaltningen.
- det skal være muligt at udarbejde forskellige rapporter på forskellige niveauer, jf. afsnit 6.5. Rapporterne vil være omfattet af en betingelse om fortrolighed.

Mindstekrav 7. Behandling og opbevaring af data

Tjenesteyderen skal sikre, at gældende lovgivning, herunder vedr. datasikkerhed og persondatalovgivning, overholdes. Testresultater og personhenførbare data må ikke lagres eller undergives behandling uden for landets grænser.

Krav 44. Opgavebanken skal beskyttes mod eksponering
Tjenesteyder skal sikre, at opgavebanken ikke eksponeres, ud over hvad der er nødvendigt for afviklingen af den enkelte test.

9.5. Sikkerhedskrav

Info. 25. Beskrivelse af Evalueringsportalens sikkerhedskoncept
Tjenesteyder skal i forbindelse med tilbudsgivningen beskrive, hvorledes sikkerhedskoncept tænkes gennemført. Beskrivelsen skal tage udgangspunkt i Dansk Standards "Norm for edb-sikkerhed. Del 1: Basale krav" også kaldt DS-484-1.

Krav 45. Alle ydelser skal overholde relevant lovgivning
Evalueringsportalen skal leve op til relevante love og regler, herunder lov om behandling af personoplysninger (persondataloven), "Bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning" og den tilhørende vejledning.

Krav 46. Beskyttelse mod eksterne trusler
Den samlede løsning skal beskyttes mod kendte former for angreb, inklusive "ude af drift" (DOS) –angreb, virus samt hændelige og bevidste forsøg på at omgå de etablerede sikkerhedssystem. Beskyttelsen skal etableres som såvel forebyggende som opfølgende foranstaltninger.

Krav 47. Forebyggende foranstaltninger
De forebyggende foranstaltninger skal omfatte en indbygget beskyttelse mod uautoriseret adgang, datafejl, datatab og hardwarefejl på Evalueringsportalen, herunder også test-plattformen og opgavebanken.

Krav 48. Logisk sikkerhed
Den samlede løsning skal etableres således, at adgangen til relevante brugervendte og administrative moduler kan styres individuelt, for her igennem at understøtte de differentierede anvendelsesprofiler der er lagt op til i udbudsmaterialet. Begrundelsen for denne opdeling er ønsket om en kontrolleret logisk adgangskontrol til systemet med udgangspunkt i konkrete behov/arbejdsopgaver.

Krav 49. Change management
Under hele udviklingsprocessen skal der etableres et change management koncept, der sikre at kun afprøvede og godkendte moduler, delleverancer, rettelser

m.v. sættes i produktion. Tjenesteyder skal beskrive hvorledes dette koncept tænkes etableret og anvendt i hele projektforsløbet.

Krav 50.**Sikring før idriftsættelse**

Før ethvert system eller undersystem idriftsættes, skal det sikres at systemet er blevet "renset" for gamle versioner af programmel. kildetekster, eksempler og "sample" filer med henblik på at minimere systemets sårbarhed over for angreb.

Krav 51.**Dokumentation**

Før Evalueringsportalen idriftsættes skal der udarbejdes og godkendes dækkende dokumentation af driftsprocedurer for Evalueringsportalen. For så vidt angår Evalueringsportalen som helhed skal alle væsentlige modulers funktion og grænseflader herunder fejlhåndtering dokumenteres.

Krav 52.**Logning og overvågning**

Evalueringsportalen skal opbygges således, at samtlige relevante hændelser logges (i overensstemmelse med kravene i persondataloven). Samtidig skal Evalueringsportalen understøtte en central overvågningsfunktion således, at tilstanden, belastningen og fejlsituationer i de enkelte dele af systemet kan registreres/opsamles for f.eks. på den baggrund om nødvendig at igangsætte kompenserende/korrigerende tiltag.

Krav 53.**Nødberedskab**

Leverancen skal omfatte udvikling, etablering, afprøvning og vedligeholdelse af et nødberedskab for Evalueringsportalen, som blandt andet betyder, at Evalueringsportalen skal være omfattet af relevante backupprocedurer.

Info. 26.**Beskrivelse af nødberedskab**

Tjenesteyder skal levere en beskrivelse af, hvordan nødberedskabet afspejler de angivne servicemål.

10. Tekniske krav

Undervisningsministeriet stiller krav til Tjenesteyder om, at data, metadata, struktur og design ved kontraktens udløb eller ophør overdrages til Undervisningsministeriet, så ministeriet på ny kan udbyde ydelserne. Dette stiller nogle tekniske krav til den tilbudte løsning.

Derudover er der nogle krav til tilgængeligheden, som afleder nogle tekniske krav.

Krav 54. Internationale standarder

De internationale standarder anbefalet af W3C for stylesheet, HTML-version 4.01 og tilgængelighed skal overholdes. Der skal valideres ud fra "Web content accessibility guideline 1.0" og kunne gennemføres en Bobby-test.

Krav 55. Understøttelse af browsere

Det er et krav, at følgende browserprodukter kan fremvise korrekte skærmbilleder: Internet Explorer, NetScape, Mozilla, Opera, Safari, Firefox.

Info. 27. Yderligere browserprodukter.

Tjenesteyder skal beskrive hvilke browserprodukter, det yderligere kunne være relevant at udvikle til

Krav 56. Åbne Standarder

Løsningen skal baseres på åbne de-facto standarder.

Krav 57. Standard for dataudveksling

Det skal være muligt at anvende OIOXML-format til alle materialer, ug.dk og andet, frem for at visual køre i grøften i portalen, såfremt det skulle blive relevant.

Krav 58. Standard for tjenester

Det skal være muligt at anvende Web Services (XML/SOAP) i portalen.

Info. 28. Forudsætninger for integration til systemer på præsentationsniveau

Tjenesteyder skal beskrive hvilke tekniske forudsætninger, der skal være opfyldt for, at integration på præsentationsniveau kan realiseres.

Krav 59. Modul opbygget løsning

Systemet skal være modulopbygget med mulighed for trinvis tilvalg og ibrugtagning af udvalgte moduler.

- Info. 29. Redegørelse for it-arkitekturen**
Tjenesteyder skal i sit tilbud at redegøre for løsningens tekniske arkitektur, herunder hvordan det i den tekniske opbygning sikres, at en kapacitetsudvidelse er mulig. Ligeledes skal Tjenesteyder beskrive, i hvilket omfang der gøres brug af standard komponenter/standard værktøjer samt valget af udviklingsværktøj.
- Krav 60. Arkitektur, der understøtter udlevering af data, metadata, struktur og design**
Løsningen skal baseres på en teknisk arkitektur, der understøtter Undervisningsministeriets krav om udlevering af alle data, materialer, opgavebank, metadata, datamodel, begrebsmodel, struktur og design m.m. ved kontraktens udløb/ophør i en form, som er uafhængig af Tjenesteyders valg af programmel.
- Krav 61. Udveksling af data med andre systemer**
Systemet skal kunne udveksle data (modtage og sende data) med andre systemer.
- Info. 30. Beskrivelse af anvendte standarder**
Tjenesteyder skal redegøre for, hvilke standarder der anvendes i den tilbudte løsning, samt argumentere for valget. Tjenesteyder skal ligeledes redegøre for i hvilke versioner, der tages hvilke standarder i brug.
- Krav 62. Understøttelse af OIOXML-paradigmet**
Den tilbudte løsning skal understøtte OIOXML-paradigmet.
Mere information om dette findes på <http://www.oio.dk>.
- Krav 63. Understøttelse af Web Services**
Den tilbudte løsning skal understøtte Web Services.
Undervisningsministeriet har dog ingen direkte planer for at bruge dette, men forventer, at brugen af dette kan drøftes når relevant.
- Info. 31. Beskrivelse af udviklingsværktøjer**
Tjenesteyder skal specificere, hvilke udviklingsværktøjer som vil blive anvendt i udviklingsprocessen. Valgene skal begrundes, og det skal angives, hvordan værktøjet kan bidrage til at sikre en effektiv fremtidig videreudvikling af Evalueringsportalen.

I ovennævnte krav tænkes på fx RAD, CASE-understøttelse eller kobling mellem system, datamodel (begreb) strukturer og den tekniske dokumentation.

10.1. Krav til data, metadata, struktur og design

Tjenesteyder skal garantere, at al information i Evalueringsportalen og i de it-baserede test og metadata knyttet til informationen kan overdrages til Undervisningsministeriet ved kontraktens udløb/ophør.

For at sikre, at data ved kontraktens udløb/ophør kan viderebearbejdes, skal de lagres i et standard format(er). Dette gælder også metadata. For at data kan give mening, er det nødvendigt også at vide, hvordan forskellige data relaterer sig til hinanden, dvs. i hvilken struktur der er arbejdet med dem, og i hvilke strukturer de bliver præsenteret. Dette stiller forholdsvis høje krav til det system/værktøj, som Tjenesteyder vælger til at håndtere data med.

10.1.1. Data generelt

Krav 64. Viderebehandling og –anvendelse af data og metadata

Tjenesteyder skal ved kontraktens udløb/ophør aflevere data og tilhørende metadata på en måde så viderebehandling og –anvendelse er muligt for Undervisningsministeriet.

Krav 65. Kvartalsvis udlevering af data på elektronisk form

Tjenesteyder skal hvert kvartal levere alle data, materialer, opgavebank, datamodel, begrebsmodel, metadata, strukturer og designelementer m.m. på elektronisk form til Undervisningsministeriet.

Krav 66. Import og eksport af data

Det skal være muligt at importere data samt at eksportere data på en måde, så viderebehandling af data er mulig. Import og eksport skal som minimum kunne ske ved anvendelse af en flad fil eller i XML format.

Krav 67. XML import/eksport

Løsningen skal understøtte en XML import/eksport, således at der udveksles information via XML formater og med XML tagging.

10.1.2. Metadata

For at opnå bedre kvalitet i søgninger samt stringent dannelse af fx alfabetiske lister skal der anvendes metadata for dataelementer.

Det er ønskeligt, at anvendelse af metadata lever op til de statslige krav og retningslinjer, som de beskrives fx på www.oio.dk.

Info. 32. Redegørelse for anvendelsen af metadata

Tjenesteyder skal redegøre for anvendelse af metadata i den tilbudte løsning.

10.1.3. Struktur

Krav 68. Eksport af dokumenter og dokumenthierarki på Evalueringsportalen

Det skal være muligt at eksportere alle dokumenter med tilhørende dokumenthierarki på en måde, så Undervisningsministeriet kan genskabe rette sammenhæng ved kontraktens ophør.

Krav 69. Eksport af items, opgaver og struktur på it-baserede test

Det skal være muligt at eksportere alle items/opgaver med tilhørende struktur og dokumentation på en måde, så Undervisningsministeriet kan genskabe rette sammenhæng ved kontraktens ophør.

10.1.4. Design

Krav 70. Eksport af designelementer

Det skal være muligt at eksportere alle designelementer, så Undervisningsministeriet kan genskabe Evalueringsportalen design ved kontraktens ophør.

10.2. Udveksling af data med andre

Der er pt. ingen planer for Evalueringsportalen om at udveksle data med andre portaler. Det skal dog være muligt at etablere en sådan udveksling, hvis behovet skulle opstå.

Krav 71. Udveksling af data med andre

Evalueringsportalen skal kunne udveksle data med andre på en måde, så Evalueringsportalen kan modtage og viderebearbejde data fra andre, og andre kan viderebearbejde data fra Evalueringsportalen.